

Darīsim KOPĀ!

KAM JĀZĪNO PAR DEKLARĒTĀS DZĪVESVIĒTAS MAINU?

„Medicīnas iestādes, apdrošinātāji un banka turpina mani meklēt vecajā adresē!” **9. lpp**

DAUDZDZĪVOKĻU MĀJĀ JĀMAINA ELEKTROINSTALĀCIJA?

Kam vaicāt, ar ko sākt?

10. lpp

№12 (100), decembris 2016 www.kopaa.lv Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

ĪPAŠNIEKU ZEME KLŪS LĒTĀKA?

JAUNUMS:
Saeimas
deputātu grupa
rosina samazināt
gada nomas
likmi līdz 3%
no zemes kadastrālās
vērtības

5. lpp.

6.-7. lpp.

KLEMENTIJS RANCĀNS: "IEDZĪVOTĀJIEM GRIB IESMĒRĒT LIKUMA BRĀKI!"

Kādēļ ar jaunā likuma *Par dzīvojamo telpu īri* pieņemšanu 500 tūkstošiem īrnieku var sākties nepatīšanas?

MAINĀM
visai mājai
vecos dzīvokļu
ūdens skaitītājus
pret **C klases**
mēraparātiem
ar datu attālinātas
nolasīšanas iespēju

25
GADU
PIEREDZE

Uzskaitē
BEZ patērīna
korekcijaš

☎ 20040513
info@sistemserviss.lv

**VESELĪBAS
CENTRĀ**

Rīga,
Lāčplēša iela 24,
korp. B

IZNOMĀ Telpas

Tālrunis:
29720081

JAUNUMI NO RĪGAS NAMU PĀRVALDNIEM 2017. GADĀ!

Vairāk naudas maksāsim par ventilācijas kanālu tīrīšanu, bet tā vietā – bezmaksas tālrunis avāriju pieteikšanai!

A. ŠEVČENKO

Tradicionāli decembrī rīdzinieki, kuri ir pašvaldības apsaimniekotāja *Rīgas namu pārvaldnieks* klienti, apspriež svaigi piestādītās apsaimniekošanas un remontdarbu tēmes 2017. gadam. Šogad vēl kāds jaunums – Rīgas mēra Nila Ušakova apsoliņums no jaunā gada ieviest bezmaksas zvanu centru klientu apkalpošanas centrā. Lai būtu pilnīga skaidrība, ar jautājumiem vērsāms pie *SIA Rīgas namu pārvaldnieks* valdes priekšsēdētāja Ivo Leča.

– Jūs saviem klientiem esat izsūtījuši Obligāti veicamo dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu plānotās ieņēmumu un izdevumu tēmes kopsavilkumu 2017. gadam. Kādi ir apsaimniekotāja plāni nākamajai sezonai: vai paaugstināsiet remontdarbu uzkrājumiem paredzēto maksu, vai izpildīsiet vairāk remontdarbu kā šinī gadā?

– Mums ir izdevies saglabāt vidējo apsaimniekošanas maksas apmēru 2016. gada līmenī, turklāt to izdevies par spīti visiem satricinājumiem, kādus mūsu nozare ir pārcietusi beidzamo mēnešu laikā. Vienlaikus brīdinu visus klientus: Rīgā ir daudz māju, kuras nākamajā gadā maksās daudz vairāk par skursteņu un iekšējo ventilācijas kanālu tīrīšanu. Pieļauju, ka būs mājas, kurām šī maksa pieaugs pat vairākas reizes. Šo sadārdzinājumu ir izsaukušas izmaiņas normatīvo aktu prasībās.

– Cilvēki vēlēties uzzināt, kas tās ir par izmaiņām?

– Redziet, sērijveida daudzstāvu mājās šie ventilācijas kanāli skaitliski ir

daudz, turklāt viņu tehniskais stāvoklis ir ļoti atšķirīgs. Līdz šim mēs neuzskatījām par vajadzīgu pārlieku bieži tīrīt tos ventilācijas kanālus, kas nebija aizauguši, lai iedzīvotāju naudu tā vienkārši netērētu. Taču jaunais noteikumu regulējums noteic, ka ventilācijas kanāli ir jātīra vienu reizi trijos gados, neatkarīgi no to tīrības vai netīrības pakāpes. Mums obligāti ir jābūt aktīviem par šo darbu izpildi, tādēļ iedzīvotāji būs spiesti maksāt arī gadījumos, kad ventilāciju kanāli viņu mājā nemaz nebija netīri.

– Cik lielus remontdarbus 2017. gadā esat ielānojuši savu klientu mājās?

– Kopumā Rīgā ir plānots paveikt darbus par 20 miljoniem eiro, kas ir par aptuveni diviem miljoniem eiro vairāk nekā 2016. gadā. Galvenā uzmanība tiks pievērsta darbiem un pasākumiem, kas paaugstina mājas energoefektivitāti un pasākumiem laicīgai iespējamo avāriju novēršanai.

– Ko jaunu rīdzinieki apsaimniekošanas jomā var sagaidīt no *Rīgas namu pārvaldnieks*?

– 2017. gadā mēs sāksim nodrošināt mehānizētu iekškvartālu ceļu attīrīšanu no sniega. Tāpat esam ielānojuši lielākus izdevumus zāles pļaušanai.

– Kādēļ šāds lēmums?

– Ja 2016. gadā mēs zāli māju piegulšajās teritorijās pļāvām vidēji četras reizes sezonā, tad nākamajā sezonā tas paredzēts piecas reizes, kaut arī reālo pļaušanas biežumu noteiks laikapstākļi vasarā. Šādas izmaiņas nepieciešamas, lai izpildītu Rīgas domes saistošos noteikumus par teritoriju labiekārtošanu.

– Nils Ušakovs intervijā mūsu avīzei stāstīja, ka *Rīgas namu pārvaldnieks* ir uzdots par pienākumu pēc Jaunā gada nodrošināt bezmaksas zvanīšanas iespēju uz klientu apkalpošanas centra tālruni. Vai tā ir tiesa? Zvanīšanas iespēja būs bezmaksas?

– Tieši šobrīd mēs noslēdzam iepirkuma procedūru šim pakalpojumam. Ir paredzēts, ka jaunajā gadā Rīgas iedzīvotāji bez maksas mums varēs ziņot par avārijām.

– Tikai par avārijām?

– Jā, šāda iespēja tiks nodrošināta ar speciāla jauna tālruna numura atklāšanu. Pārējos jautājumus, kas skar apsaimniekošanu, operatori pieņems par jau ierasto tālruni 8900.

– Un šī līnija tiks saglabāta kā maksas pakalpojums?

– Par maksas līniju to var nosaukt nosacīti, jo šo zvanu tarifus nosaka telefontīklu operatori. Ja cilvēkam negribas maksāt, tad aicinu iepazīties ar piedāvātajiem tarifiem, jo daži operatori nodrošina arī bezmaksas pakalpojumu. **K**

Vācijas ražotāja
apkures radiatori
“KERMI”

25% atlaide
no veikala
cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uztādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības
izlīdzināšana

Tāl.: 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas
portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

Akciju sabiedrība
**RĪGAS NAMU
APSAIMNIEKOTĀJS**

www.rna.lv

Apsaimniekojam mājas,
kurām ir biedrības
vai pilnvarotās personas!

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

IZNOMĀ Lāčplēša iela 24, k. A

BIROJA Telpas

CENTRĀ

IZDEVĪGAS CENAS

Tāl.: **29720081**

PIEJAMAS Telpas no 10 līdz 200 kv.m.

KĀ VISLĒTĀK IESPĒJAMS PIEZVANĪT UZ RĪGAS NAMU PĀRVALDNIEM TĀLRUŅA LĪNIJU 8900?

Zvanot uz vienoto *Rīgas namu pārvaldnieks* informatīvo tālruni 8900, ir spēkā standarta tarifi četrciparu tālrunu numuriem, – paskaidroja uzņēmumā. Šos standarta tarifus atsevišķi nosaka katrs telekomunikāciju operators, tādēļ vienai rīdzinieku grupai zvans liekas ļoti dārgs, bet citiem var gadīties zvans bez maksas.

Ja jūs lietojat kā mājas/pilsētas tā mobilo telefonu, tad jums noteikti jāuzzina, kurš ir izdevīgāks.

Lai izmaksu analīze būtu vieglāka, piedāvājam zvanu tarifu salīdzinošo tabulu.

Telekomunikācijas operatora noteiktais tarifs zvanot uz tālrunu numuru 8900 (izmaksu apkopojums uz 23.11.2016.):

■ **Lattelecom**: savienojuma maksa (EUR) – 0,0172 EUR + 0,0345 EUR par sarunas minūti

■ **LMT**

- Plāns *Brīvība* – 0,00 EUR par minūti,
- Citi plāni – 0,1139 EUR par minūti,
- Plāns *MINI* – 0,12 EUR par minūti.

■ **Amigo**

- *Liels, Liels+, Mazais, Zemcenu tarifs 1, Zemcenu Tarifs 2* – 0,1139 EUR par minūti.
- *Pensionāriem un Pensionāriem+* – 0,000 EUR par minūti (līdz 350 min.), – 0,0427 EUR par minūti (virs 350 min.),
- Priekšapmaksas kartes – 0,1751 EUR par minūti.

■ **Bite Latvija** – 0,11 EUR par minūti visiem populārākajiem tarifiem

■ **TELE2** – 0,13 EUR par minūti visiem populārākajiem tarifiem. **K**

ŪDENS KLŪS DĀRGĀKS?

Rīga solās noturēties pret vēl vienu valdības sagatavoto „komunālo nodokli”

Likumdevēji atkal pacentās – šoreiz, pieņemot lēmumu paaugstināt dabas resursu nodokli. Kāds tam sakars ar parastās daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāju? Visticamākais, jo viens no dabas resursiem, bez kura nav iedomājama neviena diena, ir ūdens. Un nekas nav tik garantēts, kā nauda, ko cilvēks maksā par pamatvaidzību nodrošināšanu.

Padoms nāk no Eiropas

Runas par to, ka ūdens Latvijā ir nepieklājīgi lēts, sākas jau pirms vairākiem mēnešiem. Pie šī divvainā secinājuma nonāca Eiropas Savienības auditoru komisija, bet publiski ierēdņu lemtais izskanēja radio *Doma laukums* (par to rakstīja arī mūsu avīze). Pēc auditoru ieskata ūdensapgādes un kanalizācijas tarifi Latvijas mājāsaimniecībām ir ļoti zemi un tas, lūk, pakalpojuma piegādātājiem liedz ieguldīt līdzekļus jaunu attīrīšanas ietaišu būvniecībā. Globālā redzējumā sekas ir ļoti drūmas – Baltijas jūras akvatorijā nonāk nepietiekami attīrīti notekūdeņi, jūra aizaug un lēnām iet bojā.

Pēc Eiropas komisijas ierēdņu ieteikuma, maksai par ūdeni un kanalizāciju, lai tā nosegtu visas izmaksas, būtu jāsamazina 4% no mājāsaimniecības

ienākumiem. Portāls *Rus.lsm.lv* veica aprēķinus, ka tarifiem Latvijā būtu jāsamazina 52 eiro/mēnesī, neņemot vērā ūdens uzsildīšanas izmaksas. Šobrīd tas ir vismaz divas reizes vairāk, nekā vidēji maksā Rīgas iedzīvotāji.

Pieaugums 25%?

Dabas resursu nodokļa paaugstināšanu daudzas avīzes izsludināja visdrūmākajās tonkārtās, piemēram: „...Vēl viena slikta ziņa – nākamajā gadā pieaugs izdevumi par ūdeni. Tam par iemeslu ir dabas resursu nodokļa palielināšana, ko valdība ir jau apstiprinājusi. Konkrēti, krāna ūdenim nodoklis tiek palielināts par 25–43 procentiem, dzeramajam ūdenim pudelēs – par 30 procentiem, bet ūdenim, ko izmanto ārstnieciskiem mērķiem, divas reizes – par 50 procentiem.”

Kaut arī valdība nodokļa palielināšanu centās attaisnot ar vishumānāka-

jiem mērķiem, piemēram, jo unikālais dabas resurss – ūdens – būs dārgāks, jo cilvēki vairāk aizdomāsies par tā taupīšanu...

Tomēr visa šī runāšana nobāl aprēķinu priekšā, kuri matemātiskā tiešumā parāda, ka pašreizējais atsevišķas mājāsaimniecības sadārdzinājums par ūdensapgādi 10–26 centi mēnesī, nākamībā izveidos daudzus eiro.

250 000 eiro gadā

Nolēmām pārbaudīt, cik precīzi ir šie aprēķini un vērsāms pie pakalpojuma piegādātāja – uzņēmuma *Rīgas ūdens*. Viņu pārstāvis sakariem ar presi **Arturs Mucenijs** mūs pasteidzās nomierināt: tarifu par ūdensapgādi un kanalizāciju paaugstināšana 2017. gadā Rīgā nav plānota.

– Iespējams, ka nākamībā Rīgas ūdens tarifi varētu mainīties, bet tuvākajā laikā tas nenotiks. Šā brīža peļņa atļauj uzņēmumam kompensēt zaudējumus, kas radīsies no dabas resursa nodokļa izmaiņām, kaut arī tas izmaksās aptuveni 250 tūkstošus eiro gadā.

Tātad, dārgie rīdzinieki, ir arī labas ziņas – šis sadārdzinājums pagaidām mūs neskar. **K**

CIK BALSIS JĀSAVĀC, LAI PIE MĀJAS UZSTĀDĪTU CEĻA ZĪMI?

“Mūsu māja atrodas uz divu īpašnieku zemes – daļa pieder privātpersonai, daļa pašvaldības īpašums. Sakiet, cik balsis mums jāsavāc, lai pagalmā uzstādītu ceļa zīmi, kas atļautu tur turēt tikai tās mašīnas, kas pieder mājas iedzīvotājiem? Zemju īpašnieki savu atļauju mums jau ir devuši.” *Agnese*

Uz jautājumu atbild Ingrīda Mutjanko, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Apsaimniekošanas pārvaldes priekšniece.

– Šajā gadījumā dzīvokļu īpašnieki pirmo darbu jau ir padarījuši – saņēmuši atļauju no zemes īpašnieka (kas ir obligāts nosacījums, ja māja atrodas uz trešai personai piederošas zemes). Tālākai notikumam attīstībai iespējami divi scenāriji, kas atkarīgi no zemes uzstādīšanas mērķa:

- dzīvokļu īpašnieku mērķis ir savstarpēja pagalma lietošanas tiesību un kārtības noteikšana. Šādi jārikojas, ja iedzīvotāji ir nolēmuši labiekārtot stāvlaukumu un katram dzīvoklim piesaistīt vienu mašīnas turēšanas vietu. Šādā gadījumā nepieciešams, lai plānu atbalstītu 100% mājas dzīvokļu īpašnieku.
- dzīvokļu īpašnieku mērķis – ierobežot trešo personu tiesības. Tas ir gadījums, kad iedzīvotāji uzstāda zīmi,

kas ļauj mašīnu novietošanu tikai caurlaižu īpašniekiem. Šādā gadījumā nepieciešams, lai “PAR” nobalsotu vairākums – 50% un vēl vismaz viens dzīvokļa īpašnieks.

– **Lasītāji žēlojas, ka ceļa zīmju izsniedzējs – uzņēmums Latvijas valsts ceļi visos gadījumos no iedzīvotājiem pieprasa 100% balsojumu!**

– Mums tas ir zināms! Tādēļ par šo jautājumu esam vērsušies uzņēmumā un ceram, ka tiks ņemti vērā Mājokļu un vides departamenta komentāri un turpmāk tiks ievērota kārtība, kādu nosaka Dzīvokļu īpašumu likums. **K**

SĀKUSIES PARAKSTĪŠANĀS!

Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem, tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!

Noformējiet abonementu tuvākajā **Latvijas pasta** nodaļā

„**Darīsim Kopā**”
INDEKSS – 1255
ABONĒŠANAS CENA GADAM – tikai 8,54 eiro

2017. gadā mēs būsim kopā ar jums
KATRU MĒNESI

AVĪZI BEZ MAKSAS VAR SAŅEMT:

- **Veselības centrā 4**, Krišjāņa Barona ielā 117
- **Bolderājas poliklīnikā**, Kapteiņu ielā 7
- **Ķengaraga medicīnas centrā**, Kaņiera ielā 13
- **Rīgas domes Labklājības departamentā**, Baznīcas ielā 19/23
- **Rīgas sociālā dienesta**
 - Teritoriālajā centrā **Avoti**, Avotu ielā 31, k-2
 - Teritoriālajā centrā **Ķengaraga krasts**, Lomonosova ielā 1, k-19
 - Teritoriālajā centrā **Vidzeme**, Vidrižu ielā 3, Brīvības gatvē 266
 - Teritoriālajā centrā **Purvciems**, Pērnavas ielā 1, Ieriķu ielā 2b
 - Teritoriālajā centrā **Pļavnieki**, Salnas ielā 2
 - Teritoriālajā centrā **Āgenskalns**, Ed. Smiļģa ielā 46, Ziepju ielā 13
 - Teritoriālajā centrā **Dzirciems**, Baldones ielā 2
 - Teritoriālajā centrā **Ziemeļi**, Hanzas ielā 7
 - Kultūras centrā **Imanta**, Anniņmuižas bulvārī 29
 - Kultūras centrā **Iļģuciems**, Lidoņu ielā 27, k-2
- **Rīgas namu apsaimniekotājs filiālēs**
 - Lāčplēša ielā 24, of. 408, Rīgā
 - Daugavas ielā 1, Salaspilī
- **Rīgas namu pārvaldnieks** iecirkņos un nodaļās
- **Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā**, Brīvības ielā 49/53

Nākamo «Darīsim kopā!» numuru gaidiet 17. janvārī

Darīsim KOPĀ!

Avīze «**Darīsim kopā!**»

Izdevējs: SIA «EGO projekts»

Reģistrācijas numurs: 000703294

Telefons: 29172377

Reklāmas nodaļa: 29147618

<http://www.kopaa.lv>

E-pasts: info@kopaa.lv

Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011

Iznāk sadarbībā ar Rīgas

Apsaimniekotāju Asociāciju

Iespiests: SIA «Poligrāfijas grupa

Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

LIKUMA IZMAINĀS VAR MAKSĀT VAIRĀK

Iespējams, ka jaunajā gadā daļa sētnieku var palikt bez darba. Vai izmaiņas gaida arī iedzīvotājus?

Liene VARGA

Jaunajā gadā lielākās izmaiņas iedzīvotājiem sagādās grozījumi likumā Par valsts sociālo apdrošināšanu, kas stāsies spēkā no 2017. gada 1. janvāra. Izmaiņu būtība – lai nodrošinātu vismaz minimālās sociālās garantijas cilvēkiem, kuru atalgojums ir mazāks par minimālo valstī noteikto mēneša darba algu, no 2017. gada 1. janvāra noteiks minimālo valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu (VSAOI) līmeni.

Lai cik humāna būtu šo likuma grozījumu iecere attiecībā uz visnabadzīgākajiem valsts iedzīvotājiem, tomēr no patiesības neizbēgt – liela iedzīvotāju daļa, iespējams, paliks bez darba. Rīgas apsaimniekotāju asociācijā jau izskan brīdinājums par to, ka sētniekus un citus apsaimniekošanā strādājošos ar nelielu atalgojumu sagaida darbinieku skaita samazināšana jeb atbrīvošana no darba.

Pensija būs, bet vai būs darbs?

Kāda ir likuma grozījumu būtība? Tie izdarīti it kā cēlu mērķu vārdā, jo, izrādās, šobrīd no visiem sociāli apdrošinātajiem cilvēkiem 1/3 strādājošo apdrošināšanas iemaksas ir mazākas par valstī noteikto minimālo darba algu. Līdz ar to pastāv iespēja, ka šie cilvēki nevarēs nopelnīt sev pat minimālo pensiju. Savukārt, no jaunā gada darba devējs par darbinieku maksās sociālās apdrošināšanas iemaksu kā no minimālās darba algas. Pat tad, ja reālā alga būs, piemēram, 100 eiro, nodoklis tiks aprēķināts kā no 380 eiro (nākamā gada minimālās algas apmērs), bet, atbilstoši izmaiņām vispārējā nodokļu režīmā, no starpības starp faktiski noteikto algu un valstī noteikto minimālo algu sociālās apdrošināšanas iemaksu darba devējs samaksās no saviem līdzekļiem.

Vienīgi, 2017. gads ir noteikts par pārejas periodu, kad sociālās apdrošināšanas iemaksa būs 75% apmērā no valstī noteiktās minimālās algas. Savukārt no 2018. gada 1. janvāra par katru darba ņēmēju, kam atbildība ir noteikta mazāka par minimālo algu, nodoklis būs jāaprēķina no 100% valstī noteiktās minimālās algas.

Pavirši izlasot šo ziņu, šķiet, ka tā nu nekādi neskar dzīvokļa īpašnieka intereses, bet, patiesi-

bā, vistiešākajā veidā var atspoguļoties ikmēneša dzīvokļa rēķinā, brīdina Rīgas apsaimniekotāju asociācijā.

Daudzu sētnieku nākotne – bez atbildes

– Līdz ar grozījumu pieņemšanu likumā Par valsts sociālo apdrošināšanu, zem sītiena pirmie uzreiz nonāca sētnieki, – skaidro Rīgas Apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Iegors Trubko. – Ļoti daudzi šī amata pārstāvji visā Latvijā saņem mazāku atalgojumu par valstī noteikto minimālo algu. Tātad, apsaimniekotājs no 2017. gada 1. janvāra būs spiests iedzīvotājiem palielināt apsaimniekošanas maksu, lai samaksātu nepieciešamos nodokļu maksājumus par sētnieka darbu, vai arī atbrīvot daļu sētnieku, kuri nav nodarbināti uz pilnu slodzi, lai nodrošinātu pilnas slodzes darbu palikušajiem.

– Vai pašlaik ir daudz tādu sētnieku, kuri saņem mazāku atalgojumu par valstī noteikto minimālo algu?

– Jā, tāds atalgojums ir visiem sētniekiem, kuri apkalpo vienu vai divas nelielas mājas.

– Bet kā rīkoties, ja šāds darbinieks vienlaicīgi strādā, piemēram, vairākos apsaimniekošanas uzņēmumos?

– Lūk, tas ir jautājums likumdevējiem un Valsts ieņēmumu dienestam. Likumā teikts, ka cilvēks var strādāt nepilnu slodzi vairākos uzņēmumos, taču VSAOI par viņu ir jāmaksā tam darba devējam, kurš darbinieku pirmais ir pieņēmis darbā vai arī tam, pie kura atrodas viņa nodokļu grāmatiņa. Tātad, var izveidoties situācija ar nodokļu pārmaksu, taču to, kā situāciju kontrolēt un kā darba devējs varētu atgūt pārmaksāto nodokli, nevienam nav paskaidrojies.

Māja savu sētnieku var nosargāt

– Kas tieši mainīsies sētniekiem?

– Ja cilvēks līdz 2017. gada 1. janvārim ir saņēmis 100 eiro, tad viņa atalgojums nemainīsies. Taču sociālās iemaksas pieaugs vairāk nekā 2,5 reizes. Taču saprotiet, tiešie maksātāji būs dzīvokļu īpašnieki, jo apsaimniekošanas uzņēmuma darbinieku (un tie ir arī sētnieki) algas un nodokļi ir iekļauti apsaimniekošanas maksā.

– Tātad, ja mājas iedzīvotāji vēlas saglabāt savu sētnieku, viņiem vienkārši ik mēnesī nāksies piemaksāt 60–70 eiro nodokļu palielinājuma noseģšanai?

– Tādi gadījumi ir iespējami. Piemēram, ir mājas, kuras pašas sev ir izvēlējušās sētnieku. Gadījumi ir dažādi – bez darba palicis kaimiņš, jaunā māmiņa, kura nevēlas darbinu tālu no mājas, tāpat vien uzticams un pārbaudīts sētnieks, u.c. Ja pēc jaunā gada iedzīvotāji vēlēšies, lai sētnieks turpina strādāt ar iepriekšējo slodzi, tad viņiem jāvienojas par apsaimniekošanas maksas paaugstināšanu.

Palikušajiem slodze pieaugs

– Ko darīt, ja iedzīvotāji vairāk maksāt nevēlēšies?

– Visticamāk, ka tādā gadījumā apsaimniekotājs šo sētnieku no darba atbrīvos, vai arī piedāvās apkopt vairākas mājas, lai slodze pieaugtu līdz tādai, ko atļaut ar minimālo algu. Divu vai trīs sētnieku vietā paliks tikai viens. To sauc par kopjamo teritoriju konsolidēšanu.

– Ko darīt, ja apsaimniekotājam konkrētajā rajonā apsaimniekošanā ir tikai viena māja un sētniekam nav izdevīgi tālu braukt no cita pilsētas rajona, lai apkoptu šo adresi?

– Šādas problēmas būs jārisina daudziem nelielu apsaimniekošanas uzņēmumu vadītājiem. Uzskatu, ka šādu situāciju risinājums ir specializētu uzkopšanas firmu nolīgšana. Šo risinājumu varētu

izmantot daudzi, lai tikai nebūtu jāceļ apsaimniekošanas maksa dzīvokļu īpašniekiem.

– Bet rezultāts būs tikai daļēji sasniegts – sētnieki vienalga prasīs darbu!

– Diemžēl šajā riska zonā uz bezdarbu paliek liels skaits nelielo māju sētnieki. Taču labākā situācijā būs pensionāri, pirmās un otrās grupas invalīdi, kā arī personas pirmspensijas vecumā, kuras beidzamos 12 mēnešus bijušas bez darba, u.t.t. Šiem cilvēkiem saskaņā ar likumu Par valsts sociālo apdrošināšanu sociālās apdrošināšanas iemaksas jāaprēķina no tādas algas, par kādu persona strādā, nevis no valstī noteiktās minimālās darba algas.

– Cik daudz sētniekam ir jādara, lai viņš saņemtu minimālo mēneša algu?

– Manis teiktie piemēri nav normatīvos nostiprināti lielumi, tie izveidojušies kā darba tirgus noteikti vidējie darba apjomi. Sētnieks minimālo algu saņem, ja apkopj piecstāvu māju ar četrām kāpnu telpām vai deviņstāvu māju ar divām kāpnu telpām. Savukārt to māju sētnieki, kurās ir mazāk par 60–80 dzīvokļiem, jau ir “riskā zonā”. Bez tam jāatceras, ka sētnieka algas daļu nosaka arī mājai piegulošaj kopjamā teritorija – zaļā zona, celiņi un trotuāri. To noteikt ļoti grūti, jo, vērtējot pēc šiem kritērijiem, nav divu vienādu māju.

Rīgas namu pārvaldnieks rēķinus nepalielinās

Redakcija sazinājās ar pašvaldības uzņēmumu Rīgas namu pārvaldnieks, lai uzzinātu, kā izmaiņas likumā Par valsts sociālo apdrošināšanu ietekmēs pilsētas lielāko apsaimniekošanas uzņēmumu?

Lūk, kādas atbildes saņēmām no uzņēmuma valdes priekšsēdētāja Ivo Leča:

– Mēs jau laicīgi veicām nepieciešamās darbības, lai mūsu klientu rēķinus izmaiņas likumdošanā neietekmētu.

– Kādas darbības jūs veicāt?

– Vispirms pārskatījām uzņēmuma sētnieku slodzes: daļai darbinieku izteicām piedāvājumu kopt divas vai trīs mājas, nevis vienu, kā iepriekš, daļai sētnieku kopjamās objektus nācās atņemt, lai izlīdzinātu apjomus.

– Cik sētnieku strādā jūsu uzņēmumā?

– Vairāk nekā 1500 cilvēku, taču uzreiz varu paskaidrot, ka jaunās likuma normas “skars” tikai 2,5%. Tie ir darbinieki, kuru slodzi 2017. gadā nāksies vai nu samazināt, vai palielināt. Uzskatu, ka likuma izmaiņas mūsu uzņēmumā negatīvi ietekmēja to cilvēku ienākumus, kuri strādāja ļoti un daudz un bija gatavi strādāt vēl vairāk.

– Vai jūsu uzņēmumā būs sētnieki, kuri pazaudēs darbu?

– Šādu iznākumu es nevaru izslēgt gadījumos, kad nevarēsim ar cilvēku vienoties par izmaiņām viņa slodzes apjomos. Taču Rīgas namu pārvaldnieks palikušie sētnieki saņems valstī noteikto minimālo vai arī lielāku darba algu, bet iedzīvotājiem nenāksies maksāt vairāk, lai kompensētu sociālās apdrošināšanas iemaksu palielinājumu. **K**

VALSTS IENĒMUMA DIENESTA SKAIDROJUMS

– Pieņemsim, ka sētnieks mēnesī nopelna 100 eiro. No kādas summas tiks maksāta sociālās apdrošināšanas iemaksa?

– 2017. gadā minimālais iemaksu objekts sastāda trīs ceturtdaļas no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas. 2017. gadā minimālā darba alga mēnesī ir noteikta 380 eiro apmērā, tādēļ minimālais iemaksu objekts būs – 285 eiro.

– Kādām personu grupām šis minimālās iemaksas netiks piemērotas vispār vai arī būs piemērotas samazinātā apjomā?

– Minimālās iemaksas tiks samazinātas (aprēķinās no faktiski saņemtās darba samaksas) šādām grupām:

- personām, kuras saņem vecuma pensiju;
- personām, kurām līdz vecuma pensijas saņemšanai palikuši pieci vai mazāk gadi, un kuras beidzamos 12 mēnešus ir bijušas bez darba un nav pašnodarbinātas personas;
- personām, kuras ir I vai II grupas invalīdi;

- personām, kuras pirmo reizi uzsāk darba attiecības (samazinātais iemaksu režīms attiecas uz pirmajiem trim darba mēnešiem);

- jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, ja viņi strādā un mācās skolā vai augstskolā;

- ieslodzītajiem, kuri strādā soda izciešanas periodā.

– Ja cilvēks uz nepilnu slodzi strādā vairākās darba vietās, tad kuram darba devējam ir jāmaksā minimālās sociālās iemaksas?

– Minimālās sociālās apdrošināšanas iemaksas veiks darba devējs, pie kura ir iesniegta algas nodokļu grāmatiņa. Ja algas nodokļu grāmatiņa nav iesniegta ne pie viena darba devēja, tad sociālās iemaksas no minimālā samaksu objekta veiks darba devējs, pie kura darba ņēmējs ir agrāk ieguvis darba ņēmēja statusu. Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēma vienas darba dienas laikā informēs darba devēju par to, ka iemaksas par konkrēto darbinieku vairs nav jāveic. **K**

ZEMES NOMA: CERĒSIM UZ BRĪNUMU!

Saeimas deputāti sākuši aizstāvošu cīņu par cilvēkiem, kuru mājas atrodas uz trešajai personai piederošas zemes.

Marina MATROŅINA

Pagājušajā nedēļā Saeimā «sakustējās» tā sauktais zemes īpašnieku jautājums, kaut arī Piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums, kurš paredz trešajām personām piederošās zemes zem mājām piespiedu izpirkšanu, stāv bez virzības (turklāt parlamenta gaitēnos kļūst runas, ka šajā sasaukumā tas tā arī pieņemts netiks). Tomēr opozīcijas deputāti ir atraduši citu pieeju – viņi piedāvā gada nomas maksas likmi 6% no zemes kadastrālās vērtības samazināt par vienu procentu – uz 5%. Deputāts Andrejs Elksniņš ir uzdrošinājies vēl vairāk – viņa piedāvājumā samazinājums ir uz pusi – 3% no zemes kadastrālās vērtības.

Kur pazudis Piespiedu dalītā īpašuma izbeigšanas likums?

Visi priekšlikumi, kas saistīti ar zemes nomu, izskatīšanai nonāca Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas Mājokļu jautājumu apakškomisijā, kuru 12. Saeimā vada deputāts Jānis Tutins, bijušais Rēzeknes mērs un uzņēmuma Komunāls R vadītājs.

– Tā kā pats dzīvoju daudzdzīvokļu mājā, – stāsta deputāts, – man dzīvokļu īpašnieku problēmas ir ļoti labi saprotamas.

Pēc Jāņa Tutina teiktā, par dzīvokļu īpašniekiem, kuri kļuvuši par zemesīpašnieku ķīlniekiem, Saeimā nav aizmirsts. Tā, 2016. gada martā pirmajā lasījumā tika pieņemts Piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums. Deputātiem tika noteikts laiks, lai sagatavotu priekšlikumus likuma otrajam lasījumam un šis termiņš bija 2016. gada 7. oktobris. Taču par tālāko likuma virzību ziņu vairs nav.

– Tas skaidrojams ar likumprojekta sliktu kvalitāti, – paskaidro Jānis Tutins. – Pagaidām esošajā projektā netiek atrisinātas galvenās problēmas, kas pastāv starp zemes un daudzdzīvokļu mājas dzīvokļa īpašnieku. Piemēram, likums paredz piespiest zemi izpirkt pat tos dzīvokļu īpašniekus, kuriem šāds pirkums finansiāli nav iespējams. Par nespēju norēķināties draud izlikšana uz ielas. Tā nav pareiza pieeja, tādēļ šo likumprojektu ir jāatgriež tā izstrādes grupai Tieslietu ministrijā.

Kurš noteica zemesīpašnieka ienākumus?

Politīķis atzīst, ka atrisināt zem daudzdzīvokļu mājām esošās zemes

Jānis Tutins, Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas Mājokļu jautājumu apakškomisijas vadītājs

īpašnieku problēmu, bez valsts finansiālas līdzdalības nav iespējams. Taču visi zina, ka valstij naudas, lai palīdzētu iedzīvotājiem, nav. Tieši tādēļ pieņemšanai virzītais likumprojekts ir noslēpts dzīlā atvilktnē.

– Taču mēs domājam par alternatīvām iespējām palīdzēt iedzīvotājiem, – stāsta Mājokļu jautājumu apakškomisijas vadītājs. – Piemēram, viens no reāliem risinājumiem būtu zemes nomas gada likmes samazināšana.

Atgādinām, ka šobrīd, saskaņā ar Privatizācijas likumu, zemes īpašnieks un dzīvokļu īpašnieki var vienoties par jebkādu zemes nomas maksas apmēru. Taču gadījumos, kad vienošanās starp līdzīgiem nav panākama, to noteiks tiesa un nomas apmērs būs 6% gadā no zemes gabala kadastrālās vērtības.

– Esmu pieprasījis visus dokumentus līdz pat Satversmes tiesas lēmumiem, lai izprastu, uz kādiem apsvērumiem pamatota tieši šāda nomas likme, – stāsta J. Tutins, – kādus aprēķinus Saeima ņēma vērā, kad noteica tieši 6% no kadastrālās vērtības?

Izrādījās, ka nekādi īpaši aprēķini veikti netika. Vienīgais reālais skaitlis, kas varētu būt pamats šai zemes

maksas matemātikai, ir Latvijas Bankas noteiktā gada procentu likme. 2008/2009. gadā valsts banka aizdevumus izsniedza ar likmi 6% gadā. Tā kā Satversmes tiesa sprieda, ka zemes īpašniekiem ir tiesības gūt adekvātus ienākumus no sava īpašuma, tad ienākumu lielums tika pielīdzināts bankas noteiktajai likmei.

Zemes īpašnieki krīzi neizjuta

Ko lai saka, 2000 gadu pirmās desmitgades vidū, šis aprēķins varēja būt pat taisnīgs. Zemes īpašniekam bija izvēle – pārdot īpašumu un naudu noguldīt bankā, lai vēlāk saņemtu procentus, vai arī zemes gabalu saglabāt un tos pašus procentus saņemt no nomniekiem. Pie tam līdz 2007. gadam zemju kadastrālās vērtības par augstām nosaukt nevarēja un tās vispār neizrādīja tieksmi tuvināties tirgus vērtībai.

– Šobrīd situācija ir kardināli mainījusies, – ir pārliecināts politiķis, – Apliecinājums tam – Latvijas Bankas aprēķini. Tur redzams, ka 2016. gadā bankas gada likme ir nokritusi līdz 0%. Tas nozīmē, ka cilvēks, kurš bankā ir noguldījis naudu, nesaņems praktiski nekādu peļņu. Zemes īpašnieki – gluži pretēji – saņem karaliskus ienākumus.

Rēķins par kvartālu – 140 eiro

Pirms vairākiem gadiem Valsts zemes dienesta pētījumā tika norādīts uz nesamērīgiem zemes nomas likmes apmēriem. Gūstot peļņu 6% apmērā gadā, zemes īpašnieks 16 gadu laikā

ir atpelņojis zemes gabala vērtību. Tiesa, kopš tā laika Saeima nedaudz ir ierobežojusi zemes īpašnieku apetīti, atbrīvojot iedzīvotājus no pienākuma kompensēt zemes īpašniekiem nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu, kas sastādīja vēl 1,5% no zemes gabala kadastrālās vērtības gadā. Taču ir teritorijas, kur izdevumi par zemes nomu dzīvokļu īpašniekiem joprojām saglabājas nesamērīgi augsti un sasniedz pat vairākus simtus eiro.

„Nepamet sajūta, ka esam nokļuvuši kaut kādā šausmu spēlē, kurā darboties vairs nav spēka”.

Lūk, mūsu lasītājas vēstule: „Mūsu mājas adrese ir Krišjāņa Valdemāra ielā 143/2, Rīgā, un mūsu ciešanas sākās 2011. gada jūlijā. Mēs saņemām kosmiskus rēķinus – divstābu dzīvokļa rēķins par zemes nomu vienā kalendārā gada kvartālā vidēji sastāda 140 eiro. Pat tad, ja cilvēks saņem vairāk nekā minimālo darba algu, tādu rēķinu samaksāt nav reāli. Puse mājas iedzīvotāju vienkārši nemaksā par zemes nomu, jo naudas nav. Esam gājuši pēc padoma pie dažādiem ierēdņiem, bet atbildē saņemām skaidrojumu, ka zemes zem daudzdzīvokļu mājām noma šais laikos ir business, tādēļ tuvākajā laikā izmaiņas gaidīt nevajadzētu. Interesanti, ka no televizora ekrāna šie cilvēki runā pavisam citu tekstu. Apsaimniekotājs mums visu laiku sūta brīdinājumus un draud ar tiesas darbiem. Bet mēs

zinām arī to, – ja samaksāsim šādu rēķinu, tad līdz nākamajai algai neēdīsim. Nepamet sajūta, ka esam nokļuvuši kaut kādā šausmu spēlē, kurā darboties vairs nav spēka.”

Ticēsim brīnumiem!

Ja mēs vāktu parakstus zem šīs sievietes vēstules, tur parakstītos ārkārtīgi liels skaits Latvijas iedzīvotāju. Tādēļ deputātu izteiktais priekšlikums,

samazināt zemes nomas likmi teju vai uz pusi, dod viņiem cerību.

– Mēs ceram, ka šī ideja atradīs atsaucību visos Saeimas deputātos, – saka Jānis Tutins, – un esam gatavi to aizstāvēt ar reālu aprēķinu palīdzību. Nākamajos grozījumos paredzēt ir ļoti grūti, jo, neslēpšu, visus šos gadus parlamentā ir darbojies ļoti spēcīgs zemesīpašnieku lobijs. Likumi, kuri bija izdevīgi zemesīpašniekiem, tika pieņemti rotaļīgi viegli, bet par labu iedzīvotājiem – ar milzīgām grūtībām. Labā ziņa – Latvijā tuvojas pašvaldību vēlēšanas, pēc kurām aiz kalniem nav 13. Saeimas vēlēšanas. Un tas, kā pierādījies, ir laiks, kad deputāti sāk virzīt sociāli jutīgus jautājumus, kas skar pēc iespējas lielākas vēlētajū masas. Tādēļ, iespējams, brīnumi var notikt, tiem arī ticēsim! **K**

KLEMENTIJS RANCĀNS: GATAVOJAS IESMĒRĒT LIK

Cilvēktiesību aktivists ir pārliecināts, ka Dzīvojamo telpu īres likuma projekts nopietni ierobežos aptuveni 500 tūkstošu Latvijas iedzīvotāju tiesības. Nav izslēgts, ka daudzi no viņiem tiks izputināti vai vispār riskē palikt bez jumta virs galvas! Ko darīt?

Šī gada novembrī Ekonomikas ministrijas pārstāvji paziņoja, ka par vienu no nākamā – 2017. gada prioritā-tēm viņi redz jaunā Dzīvojamo telpu īres likuma projekta sagatavošanu pieņemšanai. Atgādināsim, ka jaunais likumprojekts ietver visnotaļ kardinālas prasības – beztermiņa īres līgumu atcelšanu un obligātu īres attiecību reģistrēšanu Zemesgrāmatā. Īrnieks, kurš ar sava dzīvokļa īpašnieku nebūs pārslēdzis terminētu līgumu un reģistrējis to Zemesgrāmatā, tiks uzskatīts par fiktīvu dzīvojamās platības aizņēmēju, tādēļ, pēc Ekonomikas ministrijas ieskata, nekavējoties izliekams uz ielas bez tiesas sprieduma.

Ko gatavo 500 tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju?

Ierēdņi aktīvi pauž viedokli, ka jaunais Dzīvojamo telpu īres likums atveseļošot diezgan iestingušo Latvijas nekustamā īpašuma tirgu. Tam vajadzētu nozīmēt, ka valstī ieradīsies investori, kuri šeit aktīvi uzsāks īres namu celtniecību. Un būvniekiem būšot darbs un ekonomikai – nauda... Bet kāds liktenis sagaida dzīvojamo platību īrniekus? Ļoti daudzi no viņiem vēl joprojām dzīvo ar padomju gados slēgtiem beztermiņa īres līgumiem. Tos pārslēgt nebūs vienkārši kaut vai tādēļ, ka likumprojekts paredz īpašniekam tiesības noteikt īres maksu vadoties pēc vidējās maksas mājā. Turklāt šo «vidējo maksu» īpašnieki drīkstēs noteikt paši bez sertificētu speciālistu pieaicināšanas.

Pēc Ekonomikas ministrijas rekomendācijas maksimālais īres līguma termiņš tiek noteikts 10 gadi. Tas nozīmē, ka arī tiem īrniekiem, kuriem laimīgas sakrītības rezultātā, izdosies ar īpašnieku līgumu noslēgt, tālajā 2027. gadā savus mājokļus nāksies atbrīvot. Uz kuriem pēc tam? Uz ielas! Bet varbūt uz patversmi...

Nepiemirsīsim arī par obligāto īres līgumu reģistrāciju Zemesgrāmatā, kā to ir iecerējusi Ekonomikas ministrija. Taču, ja dzīvojamās platības īpašnieks nevēlēsies doties uz Zemesgrāmatu (piemēram, aiz bailēm no Valsts ieņēmumu dienesta), īrnieks nonāks ārkārtīgi neapskaužamā situācijā. Pēc likumprojekta autoru iepļānotā, šāds cilvēks administratīvā kārtā ir izliekams uz ielas kā «skvoteris», kurš pretlikumīgi aizņēmis dzīvojamo platību. Ja pavisam nopietni, tad šāds liktenis var sagaidīt desmitiem tūkstošus sērījveida māju

dzīvokļu īrniekus. Pavisam vienkārši – sastrīdies ar īpašnieku un, – uz ielas, zem eglītes!

Īrnieku tiesību aizsardzībai bija personiski iemesli

Kaut arī jaunā Dzīvojamo telpu īres likuma projekta teksts vēl nav publicēts, tas jau ir izsaucis protestu vētru. Viens no pirmajiem, kurš puda savu viedokli par Ekonomikas ministrijas ierēdņu varējumu, bija cilvēktiesību aktivists un denacionalizēto māju īrnieku tiesību biedrības Ausma vadītājs Klementijs Rancāns.

– Pats es visu mūžu esmu nostrādājis Iekšlietu ministrijas pakļautībā kā operatīvās izmeklēšanas darbinieks, – stāsta Rancāna kungs. – Daudzus gadus biju Rīgas apgabaltiesas prokurors. Man ir liela juridiskā darba pieredze, taču līdz vēl ne tik senam laikam tā bija diezgan vienusīga. Taču tad dzīve mani piespieda izzināt dzīvokļu īrnieku tiesības. Lieta tā, ka mana meita un viņas četri bērni bija spiesti uz savas ādas izbaudīt plašu ņirgāšanās par cilvēkiem spektru, ar kuru ir pazīstami ļoti daudzi denacionalizēto namu īrnieki. Vispirms meitai un viņas bērniem atslēdza elektrības padevi, pēc tam liedza piekļūšanu sanitārajam mezglam. Citiem vārdiem – mājas īpašniece ņirgājās par īrniekiem pielietojot «visizsmaļcinātākos» paņēmienus. Mana meita tajā laikā strādāja policijā, bet es – prokuratūrā un mēs visur meklējām palīdzību, bet nekur to neatradām. Es pats tiešā veidā notiekošajā iejaukties nedrīkstēju interešu konflikta dēļ.

Vienu reizi mājas īpašnieks kaut kādas savas vajadzības dzīts izlauza gries-tus un visus būvgružus – smiltis, kaļķi, putekļus, koka atlūzas un vienkārši ne-

tīrumus noslaucīja uz bērna gultiņas, kurā gulēja tikai dažus mēnešus vecs zīdāinis. Par brīnumu un nenovērtējamu laimi bērniņš palika dzīvs, bet mēs atkal saņēmām atbildi: «Atvainojiet, šeit nav nozieguma sastāva!» Tajā laikā meitas ģimene dzīvokļu rindā stāvēja jau septiņus ar pusi gadus. Tas bija mežonīgs laiks, kad tikai par dzīvokļa apskates orderi kaut kādā graustā tika pieprasīts 50 latu liels kukulis. Tā kā mēs kukuļus nedevām, dzīvokļu pārvalde par mums turpināja ņirgāties. Es meitai mēģināju visādi palīdzēt, taču bez rezultātiem, līdz kādā dienā man bija gana.

Uzrakstīju paziņojumu trim ārzemju vēstniecībām. Ko tieši es rakstīju? To, ka mēs esam Latvijas pilsoņi, kuri ar saviem mazgadīgajiem bērniem lūdzam ekonomisko patvērumu šajās valstīs, jo Latvijai šie bērni nav vajadzīgi.

Un ko jūs domājat? Pēc pāris nedēļām mums izteica piedāvājumu – apskatīt dzīvokli Vecmīlgrāvī un Bolderājā. Meita izvēlējās ļoti pieklājīgu trīsistabu dzīvokli Vecmīlgrāvī un visi bija laimīgi un ieguva mieru.

No tā laika ir pagājuši 15 gadi un manai ģimenei vairs nav problēmu ar dzīvojamo platību, bet es joprojām darbojos biedrībā Ausma, tādēļ zinu cilvēku bēdas.

«Nekas cits, kā 2014. gada kļūdu atkārtojums!»

– Jau 2013. gada nogalē Ekonomikas ministrija publicēja jaunu Dzīvojamo telpu īres likuma variantu, – atgādina K. Rancāns. – Taču Saeimas Mājokļu jautājumu apakškomisija šo ierēdņu varējumu novērtēja kā nekam nederīgu un aizsūtīja atpakaļ ministrijai uz pārstrādi. Lai panāktu likumprojekta izbrāķšanu un atgriešanu pārstrādei, sabiedriskajām organizācijām nācās ne mazums papūlēties – notika protesti, parādījās raksti, tika organizētas apaļā galda diskusijas. Un lūk, 2016. gadā esam sagaidījuši kārtējo, ierēdņu – nomenklatūristu sagatavoto likumprojektu, kurš gandrīz neatšķiras no iepriekšējā brāķa. Ministrija virza tādu pašu likumprojekta variantu, kura galvenais mērķis ir atvieglot īrnieku izlikšanu no dzīvojamās platības un padarīt viņus par īpašnieku upuriem. Instruments, ar kura palīdzību tas būs viegli izdarāms – īpašniekam dotas tiesības noteikt kaut kādu neizprotamu «vidējo» īres maksu.

No 2014. gada likumprojekta ir saglabājušās vairākas ļoti nepieņemamas normas. Piemēram, aizliegums

īres tiesības nodot mantojumā. Tas nozīmē, ka galvenā īrnieka nāves (arī pārceļšanās uz ārzemēm vai šķiršanās) gadījumā, viņa ģimenei divu-trīs mēnešu laikā bez tiesas sprieduma varēs izlikt no dzīvojamām telpām. Ministrija pieprasa aizliegt beztermiņa līgumus, kas vistiešākajā veidā pārkāpj ne tikai denacionalizēto namu, bet visu īrnieku intereses, pakļaujot viņus nežēlīgam nekustamā īpašuma īpašnieka diktātam. Kopš padomju gadiem esošo īres līgumu vietā, kuri īrniekus pasargā no izlikšanas, iedzīvotājiem ar īpašnieku nāksies slēgt pavisam jaunu līgumu un visticamāk, ka uz daudz neizdevīgākiem nosacījumiem.

Ekonomikas ministrijā apgalvo, ka jaunā likuma mērķis ir pasargāt dzīvokļu pircējus no krāpnieciskiem darījumiem. Taisnība, šobrīd ir iespējama šāda situācija – ja dzīvoklis tiek pārdots izsolē, tad iepriekšējais, uz visu pasauli nīknaiss, īpašnieks var vienā mirnā ar atpakaļejošu datumu noslēgt fiktīvu īres līgumu ar jebkuru cilvēku. Rezultātā labticīgais pircējs iegādājas īpašumu ar īrnieku, par kura esamību viņš neko nav zinājis, jo līdz šim mūsu valstī neeksistē obligāts īres līgumu reģistrs. Lai izvairītos no šādas situācijas likuma autori piedāvā visus īres līgumus reģistrēt Ze-

„IEDZĪVOTĀJIEM ATKAL LĪGUMU AR BRĀĶI!”

mesgrāmātā. Tādā veidā arī īsti droši varēs justies tikai «pieregistrētie» īrnieki. Taču, lai reģistrētos, ar īpašnieku ir jānoslēdz īres līgums ne vairāk kā uz 10 gadiem.

Saprotams, ka desmitiem tūkstoši denacionalizēto māju īrnieki, kas jau tāpat ir sociāli neaizsargāti, paliks pavisam neaizsargāti.

Jauns likums nav vajadzīgs

No visa iepriekš sacītā kā īlens no maisa izlien tikai viens secinājums – Ekonomikas ministrija šo likumprojektu nevirza tāpēc, lai pasargātu dažus desmitus ķezā nonākušu dzīvokļu pircēju, kurus izdevies aprāpt ar fiktīviem īres līgumiem, bet gan tādēļ, lai lobētu namīpašnieku intereses.

Vairāki politiķi apgalvo, ka kopš 1993. gada spēkā esošais likums Par dzīvojamo telpu īri esot novecojis un nav vairs izmantojams, taču tas neatbilst īstenībai. Vērtējiet paši! Ja dzīvokļa īpašnieks un īrnieks vienojas par dzīvojamās platības īri, tad viņi labprātīgi noslēdz īres līgumu, kurā atrunā visus punktus, kas abām pusēm ir svarīgi. Turklāt šos jautājumus regulē Civillikums. Rodas jautājums – kādēļ Latvijas iedzīvotājiem tiek uzspiests jauns ļoti sliktas kvalitātes Dzīvojamo telpu īres likums?

Piekrītu, ka mūsu valstī tik tiešām ir iespējams noslēgt fiktīvus īres līgumus, lai ieriebtu jaunajam dzīvokļa īpašniekam. Bet, lai cīnītos ar šādu praksi, būtu pietiekami Civillikumā noteikt «fiktīva līguma» definīciju un paredzēt tiesības šādu īrnieku – meli izlikt no dzīvojamām telpām administratīvā kārtībā ar policijas pieaicināšanu, bez tiesas sprieduma. Šobrīd valsts rīkojas neproporcionāli. Piemēram, es kā dzīvokļa īpašnieks vēlos, lai mana īrnieka bērni mantotu tiesības īrēt īpašumu arī turpmāk, bet likums to aizliedz! Es vēlos dzīvokli izīrēt uz 100 gadiem, bet atkal – likums man to nepieļauj. Tas ir īpašnieka tiesību ierobežojums.

Vai nebūtu lietderīgāk visas šīs ķnadas vietā beidzot savest kārtībā Dzīvesvietas deklarēšanas likumu? Lūk, tas gan palīdzētu atrisināt vienu otru problēmu! Dzīvesvietas deklarēšanas likumā steidzami jāiekļauj papildu norma, kas pieļautu konkrētajā adresē dzīvesvietu deklarēt tikai divos gadījumos: ja cilvēkam ir īpašuma tiesības uz konkrēto īpašumu (viņš ir arī īpašnieka ģimenes loceklis) vai arī viņam ir īres līgums. Ja tas tiek izdarīts, tad atliek tikai sekot, kā šie punkti tiek pildīti un jautājums ir atrisināts.

Kāpēc pārslogot Zemesgrāmatu?

– Visiem ir labi zināms, ka jebkuri darījumi, kas saistās ar nekustamā īpašuma atsavināšanu, ir kārtojami kā notariāls akts pie notāra. Ja tāpat rīkotos arī ar visiem īres līgumiem, tad tiktu atrisinātas visas problēmas, ar kurām netiek galā Ekonomikas ministrija. Ja šāda līgumu noslēgšanas kārtība tiktu pieņemta, tad, kārtējot jebkuru citu darījumu ar nekustamo īpašumu, uzreiz būtu iespējams pārbaudīt, vai datu bāzē ir atrodams īres līgums, kas noslēgts par konkrēto adresi. Un atkristu nepieciešamība līgumus vēl kaut kur pa-

pildu reģistrēt. Ekonomikas ministrijas ideja īres līgumu reģistru savienot ar Zemesgrāmatu nav citādi nosauicama kā absurds un blefs! Vai kāds maz spēj iztēloties tos simtus tūkstošus īrnieku un dzīvokļu īpašnieku, kuri dosies pierakstīties Zemesgrāmatu nodaļās. Šī iestāde tādu ļaužu masu nespēj uzņemt fiziski. Taču neaizmirsīsim arī to, ka īrnieks bez atzīmes par reģistrāciju, ir pakļauts riskam nekavējošai izlikšanai no dzīvokļa bez tiesas sprieduma.

Ministr, atdodiet likumprojektu tā izstrādātājiem!

Skaidrs, ka izstrādātāji šo it kā pārstrādāto likuma versiju «bīda» atsevišķu personu interesēs. Piemēram, šo jauno likumu ļoti atbalsta kompānija *Reverta* (uzņēmums, kurš pārvalda bijušās *Parex bankas* «sliktos» aktīvus un patlaban ir viena no vadošajiem problemātisko aktīvu pārvaldītājiem Centrālajā un Austrumeiropā, ar aktīvu portfeli aptuveni viens miljards eiro). *Reverta* pārstāvi bez problēmām iekļūst ekonomikas ministrijas izveidotajā darba grupā, bet pārstāvi no īrnieku tiesību aizstāvju vidus tur joprojām nav. Mans viedoklis – ir izveidota situācija, kas vistiešākajā veidā novedīs pie konkrētu interešu lobēšanas konflikta situācijā. Man ir pamats domāt, ka šeit ir iesaistīta ļoti liela nauda, kas jāatstrādā ar šāda īrniekiem neizdevīga likuma palīdzību.

Tādēļ es uzrakstīju vēstuli ekonomikas ministram personīgi! Tas izrādījās visai sarežģīti, jo parasti ministram adresētās vēstules «pārņem» viņa padotie. Vienīgais veids, kā caursist šo “aizsardzības valni”, bija rakstīt uz ministra kanceleju, no kurienes vēstule tika nosūtīta tieši Arvilam Ašerādenam. Uz manu vēstuli tiešā veidā neviens neatbildēja, tomēr no ministrijas ar mani sazinājās.

Es ministram lūdzu tikai vienu – lai viņš personīgi izskata likumprojektu, nekādā gadījumā to neparaksta un aizsūta atpakaļ izstrādātājiem. Ceru, ka man tomēr izdevās Ašerādena kunga uzmanību pievērst šai problēmai – kā nekā šis nežēlīgais likums skar vismaz 500 tūkstošu Latvijas iedzīvotāju intereses. Iedomājieties, viena ceturtdaļa valsts iedzīvotāju ir dzīvokļu īrnieki vai viņu ģimenes locekļi! Starp viņiem ap 50 tūkstoši ir denacionalizēto māju dzīvokļu īrnieki. Un tieši viņi visvairāk ir pakļauti riskam tikt masveidā izliktiem uz ielas vai arī tikt spīdzinātiem ar kaut kādu “vidējo” īres maksu, kas lielākajai daļai ne tuvu nebūs pa kabatām. Pirms diviem gadiem cilvēki masveidā protestēja pret pirmo pārstrādātā likuma variantu. Šajā reizē masveida protesti izpaliek, jo likumprojekts no sabiedrības tiek rūpīgi slēpts. Praktiski neviens to nav redzējis papīra formātā, ministrijas pārstāvi tikai skandina galvenās likumā iekļautās normas. Taču tikko mēs ieraudzīsim likumprojektu, tā varēsim cilvēkus aicināt uz protestiem, organizēt diskusijas un apaļos galdus. Ticiet man, cilvēkiem vēl ir spēks, lai protestētu. Tikai naudas nepietiek – lai uzzīmētu plakātu mītiņam, arī nepieciešami vismaz pieci līdz desmit eiro. Taču nekas, gluži vienkārši tāpat, bez cīņas, mēs padoties negrasāmie! **K**

Klementijs Rancāns

■ „Tiek apgalvots, ka spēkā esošais likums Par dzīvojamo telpu īri esot novecojis, bet tā ir tautas mānīšana. Faktiski valdība mums piedāvā nedaudz atjaunotu tā paša likumprojekta variantu, kura pieņemšana tika atlikta jau 2014. gadā, jo ierobežoja īrnieku tiesības. Mēs uzskatām, ka arī šis likumprojekts Latvijai nav vajadzīgs!”

■ „Piespiedu nomas situācijā nokļuvuši ne tikai denacionalizēto māju iedzīvotāji. Piespiedu nomas noteikumi tiek piemēroti arī privatizētajās mājās un trešajām personām piederošajās mājās. Lai atrastu vienu apzīmējumu visiem cietušajiem iedzīvotājiem, jāņem vērā īres attiecību būtība. Kādēļ cilvēks irē konkrēto dzīvokli? Vai cilvēka rīcības pamatā ir brīva izvēle vai arī to nosaka piespiedu apstākļi? Patiesībā Latvijā ir nepieciešams likumprojekts, kurš sakārtotu piespiedu nomas nosacījumus kopumā un palīdzētu no tās izvairīties ar reālu kompensāciju izmaksu programmas palīdzību”.

■ „1991. gada 30. oktobrī Latvijas Republikas Augstākā padome pieņēma lēmumu, kurš noteica likuma Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā spēkā stāšanās kārtību.

Ar šo lēmumu Ministru padomei tika uzdots līdz 1991. gada 1. decembrim izstrādāt un Augstākajā padomē iesniegt likumprojektu par kompensāciju noteikšanu denacionalizēto māju īrniekiem. Tas ļautu māju īpašniekiem atbrīvot savus īpašumus no iepriekšējiem īrniekiem un pēc tam izlemt, kā dzīvokļus izīrēt par tādām cenām, kādas nosaka brīvais īres tirgus. Bijušajiem īrniekiem būtu radusies iespēja vai nu nopirkt citu dzīvokli, vai arī noslēgt ar namīpašnieku jaunu īres līgumu pēc savstarpēji brīvas gribas.

Tas būtu bijis pareizs un taisnīgs risinājums. Denacionalizēto māju īrnieki būtu ieguvuši tiesības saņemt kompensāciju vai citu līdzvērtīgu dzīvojamo platību. Tādā veidā mūsu valdība gribēja realizēt Satversmē nostiprināto principu: “Viens likums – viena taisnība visiem”. Likumdevēji paredzēja garantijas tam, lai abas puses – kā māju īpašnieki, tā dzīvokļu īrnieki – nonāktu pie labvēlīga atrisinājuma, izslēdzot diskrimināciju.

Tikai Ministru kabinets izvēlējās nedarīt neko un ignorēja ne tikai Augstākās padomes prasību, bet arī likuma Par dzīvojamo telpu īri pārejas noteikumus, kur noteikts, ka Ministru kabinetam ir pienākums līdz 2005. gada 1. martam izstrādāt, un līdz 2005. gada 1. jūnijam – ieviest pabalstu un kompensāciju programmu denacionalizēto māju īrniekiem.

Lūk, šādā ir “piespiedu nomas attiecību” izveidošanās vēsture un tā joprojām ir aktuāla ārkārtīgi daudziem Latvijas iedzīvotājiem. Māju īpašniekiem tika liegta iespēja noslēgt jaunus īres līgumus vai atbrīvoties no maksātnespējīgiem īrniekiem, bet īrnieki nonāca ķīlnieku lomā. Daudzi iedzīvotāji joprojām nespēj maksāt tik, cik vēlas mājas īpašnieks.

Svarīgi, ka sākotnēji likums Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā, ietvēra īrnieku sociālās garantijas, kas izpaudās kā izsolē pārdoto brīvo dzīvokļu pirkuma tiesības. Taču šis noteikums arī tika ignorēts. Tā vietā, lai cilvēkiem samaksātu reālu kompensāciju par atņemtu dzīvokli, valdība izstrādāja Likumu par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā un atbilstošus pašvaldību noteikumus. Saskaņā ar šīm normām dzīvokļa īrnieks denacionalizētā mājā iegūst tiesības saņemt kompensāciju par atbrīvoto dzīvokli, taču šo niecīgo naudiņu drīkst iztērēt tikai citas dzīvojamās platības iegādei. (Diemžēl šajā programmā Latvijā jau sen vairs nav naudas – redakcijas piezīme.)

Ja iedziļināties šajos noteikumos, nav grūti saprast, ka šobrīd pastāvošais „pārceļšanās pabalsts” tika radīts ne jau īrnieku interesēs, bet gan namīpašnieku vēlmi apmierināšanai. Tomēr šīs izmaksas joprojām tiek sauktas par “īrnieku pabalstiem”. Tas ir ļaunprātīgi un netaisnīgi”.

■ „Īstas kompensācijas aizstāšana ar “pabalstiem” vai “palīdzību” ir nekorekta un īrniekus pazemojoša. Īrnieki šādā stāvoklī nonāca kaut kādu neparedzētu apstākļu dēļ, bet gan tika līdz tam novesti sistemātiskas valsts un pašvaldības nolaidības dēļ, kas pieļāva savu ierēdņu noziedzīgu darbību”.

■ „Kaut arī šobrīd daļa īrnieku ir saņēmuši pazemojošos “pabalstus”, tomēr patiesie ieguvēji ir namīpašnieki un dzīvokļu pārdevēji, jo viņiem, pateicoties šiem pabalstiem, ir izdevies pārdošanas darījums”.

DZĪVNIIEKU REĢISTRĀCIJAI TIKS IEVIESTI STINGRĀKI NOTEIKUMI

Rīgā no nākamā gada tiks pastiprināti kontrolēta suņu reģistrēšana un suņa turēšanas nodevas samaksa. To paredz Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas sēdē atbalstītais saistošo noteikumu "Par pašvaldības nodevu par suņa turēšanu Rīgā un suņa reģistrācijas kārtību" projekts.

Dzīvniekam jābūt mikročipam

Noteikumu mērķis ir nodrošināt suņu reģistrācijas un suņu turēšanas nodevas nomaksas kārtības uzraudzību

un kontroli Rīgā. Noteikumi attiecas uz visām fiziskām un juridiskām personām, kuru īpašumā, turējumā vai valdījumā ir suns.

Valdības noteikusi, ka no 2017. gada 1. janvāra visiem suņiem līdz sešu mēnešu vecuma sasniegšanai jābūt apzīmētiem

ar mikroshēmu, ko veic praktizējošs veterinārārsts, un reģistrētiem datubāzē.

Šīs prasības izpildi jāuzrauga un jākontrolē vietējai pašvaldībai, tāpēc tagad sagatavots attiecīgs saistošo noteikumu projekts.

Lai kontrolētu, vai sunim ir ievietots čips un samaksāta pašvaldības nodeva, Rīgas pašvaldības policijas, Rīgas domes Administratīvā inspekcijas un Mājokļu un vides departamenta darbiniekus plānots nodrošināt ar ierīcēm dzīvniekiem ievadīto mikroshēmu nolaišanai.

Tiks palielināta gada nodeva

Obligātā suņu apzīmēšanas prasība arī dos iespēju noteikt Rīgā reģistrēto suņu skaitu. Izmantojot datubāzē esošo informāciju, plānots izstrādāt saziņas metodi ar dzīvnieku īpašniekiem, lai atgādinātu tiem par pienākumu veikt ikgadējo suņu turēšanas nodevas nomaksu.

Saistošie noteikumi paredz izmaiņas arī suņu turēšanas nodevas iemaksas kārtībā. Patlaban, sunim sasniedzot triju mēnešu vecumu, katru gadu līdz 1. martam ir jāmaksā ikgadējā suņa turēšanas nodeva.

Savukārt jaunā kārtība paredz, ka nodeva jāmaksā, sunim sasniedzot sešu mēnešu vecumu, un no 2018. gada nodeva būs desmit eiro gadā (tagad EUR 8,54 apmērā).

Nodeva tiek maksāta ik gadu visa suņa mūža garumā.

Kam pienākas atvieglojumi?

Tāpat kā iepriekš, no suņa turēšanas nodevas pilnībā būs atbrīvotas personas ar 1. vai 2. grupas invaliditāti, personas ar 3. grupas redzes un/vai dzirdes invaliditāti, kā arī valsts vai pašvaldības iestādes, kurās tiek audzēti dienesta

suņi, savukārt 50% atlaidi varēs saņemt sterilizētu suņu īpašnieki.

Paredzēts, ka visiem pensionāriem būs 50% atlaide (patlaban ir 100% atlaide tikai vientuļajiem nestrādājošajiem pensionāriem, pārējiem pensionāriem atlaides nav). Vairs netiek paredzēta 50% atlaide mazajiem suņiem.

Suņa īpašniekiem pie sertificēta veterinārārsta pēc nodevas nomaksas vai uzrādot dokumentus, kas apliecina, ka persona ir atbrīvota no nodevas nomaksas, būs jāsaņem ikgadējais suņa turēšanas žetons, kas jāpiestiprina sunim pie kakla siksnas vai citas ekipējuma daļas vai neka vējoties jāuzrāda pēc amatpersonu pieprasījuma.

Kādi būs sodi par prasību nepildīšanu?

Suņa īpašniekam pēc amatpersonu pieprasījuma būs pienākums uzrādīt dzīvnieku, to nofiksējot, lai varētu droši un netraucēti ar datu nolaišanas ierīci iegūt mikroshēma iekļautos datus.

Par noteikto prasību neievērošanu varēs piemērot naudas sodu fiziskām personām no 30 līdz 250 eiro, bet juridiskām personām no 50 līdz 300 eiro.

Galīgais lēmums tiks pieņemts Rīgas domes sēdē. **K**

SNIEGS UZ TROTUĀRIEM UN JUM KAS IR ATBILDĪGS PAR TO TĪRĪŠANU

Ziema pienāk katru gadu un atbildīgie dienesti katru gadu atgādina: ja intensīvu nokrišņu rezultātā uz trotuāriem un jumtiem ir sakrājies sniegs – tas ir jānotīra. Katram īpašniekam vai namu, vai teritorijas apsaimniekotājam jāsavēd jumti un trotuāri kārtībā, saskanā ar normatīvajiem aktiem. Pretējā gadījumā ir iespējami sodi, bet, ja ir cietuši kājām-gājēji – pat tiesvedība.

Sākoties aukstajam laikam, mediķiem ir darba pilnas rokas. Kāds uz trotuāra ir paslīdējis uz apledojušas sniega kārtas un salauzis roku, kādam uz galvas uzkrītusi lāstekas vai sniega kupena. Bieži vien traumu iemesls ir nevis cilvēku nevērtība, bet gan nolaidība no māju un teritoriju īpašnieku puses – bieži vien viņi neuzskata par nepieciešamu ievērot ne normatīvos aktus, ne elementārus drošības pasākumus.

Tātad, ēku un teritoriju īpašnieki: jumtiem un trotuāriem jābūt sakoptiem, bet, ja to izdarīt nav iespējams, teritorija jānorobežo ar sarkanbaltu lenti, lai kājām-gājēji zinātu, ka šī vieta ir bīstama.

Īpašnieki un apsaimniekotāji: kas viņiem ir jādara?

Kā pastāstīja Rīgas pašvaldības policijā, pastāv Pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi. Tajos teikts, ka nekustamā īpašuma un tam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas – gājēju ietvju, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvju, caurteku vai zālienu līdz brauktuves malai uzturēšanu un kopšanu nodrošina:

- nekustamā īpašuma īpašnieks vai pārvaldnieks;
- būves īpašnieks, ja nekustamais īpašums sastāv no zemesgabala un būves, kas pieder dažādām personām, un ja saskaņā ar zemes nomas līgumu nav noteikta cita kārtība. Ja būves īpašnieks nav noskaidrojams, nekustamā īpašuma un tam piegulošās teritorijas kopšanu nodrošina zemes īpašnieks;

- daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldnieks, ja nekustamā īpašuma sastāvā ir daudzdzīvokļu māja.

Nekustamā īpašuma un tam piegulošajā teritorijā esošo gājēju ietvju un publiskai lietošanai ierīkoto pagalmu celiņu tīrīšana un kaisīšana ar pretslīdes materiālu katru dienu jānodrošina līdz plkst. 8:00 rītā. Ja nepieciešams – visas dienas laikā, ja snigšana vēl turpinās. Aizliegts veidot sniega vaļņus tuvāk par 5 metriem no gājēju pārejām un krustojumiem, kā arī koku apdobēs.

Tāpat īpašniekiem un apsaimniekotājiem jānodrošina sniega un ledus notīrīšana no balkoniem, lodžijām, būvju jumtiem, jānolauž lāstekas, lai nepieļautu situācijas, kad sniegs var kādam uzkrīst uz galvas. Jānorobežo bīstamās teritorijas, nepieciešamības gadījumā steidzami jāveic visi iespējamie drošības pasākumi sniega un ledus novākšanai no trotuāriem un jumtiem. Pasākumi sniega, ledus un lāsteku novākšanai no brauktuves jāveic līdz plkst. 7.00, ja sniega un ledus notīrīšana tiek veikta naktī

(no plkst. 21.00 līdz plkst. 7.00), vai vienas stundas laikā, ja sniega un ledus notīrīšana tiek veikta dienā (no plkst. 7.00 līdz plkst. 21.00).

Sūdzēties par neizdarīgiem sētniekiem var apsaimniekošanas uzņēmumā. Ja runa ir par daudzdzīvokļu namu, kas atrodas Rīgas namu pārvaldnieka pārvaldībā, tad iespējams ziņot, zvanot pa tālruni **8900**, vai vērsties teritorijalajā iecirknī.

Ja runa ir par privātpašniekiem, vai, ja tie nav zināmi – jāziņo Rīgas pašvaldības policijai, zvanot pa tālruni **110** vai ar mobilās aplikācijas palīdzību.

Aicinām autovadītājus ievērot kārtību!

Novietot savas mašīnas ielas malā vai pagalmos ilgāk par trīs diennaktīm nepieciešams tā, lai tās netraucētu braucamās daļas, starpkvartālu ielu vai trotuāru attīrīšanai no sniega. Daudzdzīvokļu māju pagalmos ir vēlams reaģēt uz sētnieku lūgumiem (dienu pirms darbiem uz ziņu dēļa jābūt piestipri-

ATKRITUMU ŠKIROŠANA: KĀ PAREIZI TO DARĪT?

Pasaulē katru dienu tiek saražots miljardiem patēriņa preču. Skārdenēs tiek pildīti dzērieni, polietilēna iepakojumos – ielikta maize. Jebkuram produktam nepieciešams iepakojums. Un, jo labāk dzīvo cilvēki, jo vairāk atkritumu. XX gadsimta vidū civilizētā pasaule apzinājās risku nonākt atkritumu gūstā, tāpēc nolēma rūpēties par apkārtējās vides saglabāšanu. Tieši tobrīd cilvēki sāka šķirot un pārstrādāt atkritumus.

Apjomi

Šā gada pirmajos sešos mēnešos uzņēmums Clean R savācis 5500 tonnu papīra un kartona, 400 tonnu polimēra un stikla atkritumu. Rīgā izvietoti aptuveni septiņi tūkstoši atkritumu šķirošanas konteineru.

Konteineri

Konteineri sadalīti pēc krāsām, un šāds dalījums pieņemts visā Eiropā. Zaļā vai melnā krāsā ir konteineri sadzīves atkritumiem, dzeltenā – plastmasai, zilā – papīram un kartonam. Zaļās krāsas konteineri ir paredzēti arī stiklam. Tie no pārējiem atšķiras ar speciālu atveri, caur kuru konteinerā parasti iespējams ievietot tikai pudeli.

Konteiners papīram / kartonam (dzeltens)

DRĪKST izmest:

- laikrakstus;
- kartonu;
- rakstāmpapīru;
- grāmatas;
- izjauktas kartona vai papīra kastes

NEDRĪKST izmest:

- slapju un netīru kartonu vai papīru;
- piena, kefīra u. c. pakas;
- izstrādājumus, kas satur foliju

Konteiners plastmasai (zils)

DRĪKST izmest:

- plastmasas dzērienu pudeles (saplacinātā veidā);
- tīrus polietilēna maisiņus;
- plēvi

NEDRĪKST izmest:

- eļļas pudeles;
- margarīna, krējuma, jogurta iepakojumus;
- rotaļlietas;
- sadzīves atkritumus;
- plastmasas lentes

Kāpēc atkritumu savācēji bieži vien atkritumus no visiem konteineriem, ieskaitot arī sadzīves atkritumus, savāc kopā? Vai mēs veltī tos šķirojam?

Diemžēl dažreiz šķirošanas konteinerā izmestie atkritumi nav derīgi pārstrādei. Piemēram, dzīvojamā mājā

ir 100 dzīvokļu. Iedzīvotāji no 99 dzīvokļiem ievēro visus noteikumus, taču viens ir izmetis slapju, netīru piena paku. Līdz ar to visu iedzīvotāju pūles bijušas veltas, un visu konteineru saturs tiek savākts vienkopus. Taču dažreiz viens atkritumu savācējs savāc gan dzeltenā, gan zilā šķirošanas konteineru saturu – atkritumi tiek pāršķiroti pēc tam bāzē.

Ir tādi maršruti, kuros šķirošanas konteineros savāktie atkritumi gandrīz vienmēr ir neizmantojami. Visbiežāk tie ir konteineri, kas novietoti pie ļoti lielām mājām. Kāds gāja

garām, iemeta ābolu dzeltenajā konteinerā, un viss – sašķīrotie atkritumi tiek izvesti kopā ar sadzīves atkritumiem.

Pie mājas nav izvietots šķirošanas konteiners. Kā to pasūtīt?

Daudzdzīvokļu nama iedzīvotājiem jāpieņem kolektīvs lēmums un jāiesniedz pieprasījums savā namu pārvaldē. Privātmāju iedzīvotājiem jāvēršas uzņēmumā, kas nodrošina atkritumu apsaimniekošanu, – tur tiks piedāvāti iespējamie varianti.

Kāpēc atkritumi jāšķiro?

Sašķīrotie atkritumi tiek nogādāti pārstrādei, un tādejādi tie iegūst jaunu dzīvi – pārvēršas par tīru papīra lapu, olu iepakojumu un citu sadzīvē noderīgu priekšmetu. Turklāt atkritumu šķirošana ļauj saglabāt dabas resursus, naftas produktus, koksni nākamajām paaudzēm, samazina ūdens un energoresursu lietošanu. Jo mazāki sadzīves atkritumu apjomi, jo lētāka ir to izvešana. Turklāt šķīrotos atkritumus izved bez maksas. **K**

TIEM:

nātai informācijai) pārvietot transportlīdzekli, lai novietotās automašīnas netraucētu sniega tīrīšanas tehnikai.

Sētniekam nav jātīra sniegs pie jūsu mašīnas un zem tās. Tad, kad cilvēks ar savu mašīnu dodas prom, viņam pašam jānotīra sniega kupenas aiz sava transportlīdzekļa. Šo sniegu nedrīkst mest uz citām mašīnām vai jau uz notīrītām ielām.

Sodi: kas draud likumpārkāpējiem?

Pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi paredz administratīvos sodus par savlaicīgu ietvju un ēku jumtu neattīrīšanu no sniega un apledoju. Noteikumu ievērošanai līdzīgo Rīgas pašvaldības policija. Sods fiziskām personām var sasniegt 350 eiro, bet juridiskām personām – 1400 eiro.

Taču pašvaldības policija vispār vienmēr brīdina pārkāpējus un paskaidro ko nedrīkst darīt: galvenais ir novērst pārkāpumus, nevis sodīt. Tāpēc laika posmā no janvāra līdz martam ir sastādīti tikai administratīvā pārkāpuma protokoli, tajā skaitā 41 protokols par nenotīrītām gājēju

ietvēm. 30 gadījumos sniega kārtā, kas nokritusi no jumta, sabojājušas automašīnas, 58 – cilvēki guvuši traumas paslīdot. Pašvaldības policija fiksējusi tikai vienu gadījumu, kad cilvēks guvis traumu, lāstekai uzkrītot uz galvas.

Rīgas pašvaldības policija reidus uz ielām kā tādus neveic. Pārbaudēs caur rajoniem brauc Administratīvā inspekcija, kas arī sākumā brīdina pārkāpējus, nevis uzreiz soda. "Savukārt Rīgas pašvaldības policija reaģē uz sūdzībām. Ierodoties notikuma vietā, ja tajā brīdī tiek sastapts sētnieks, kurš šo ielu tīra, tad nekāds sods netiek piemērots, jo ir saprotams: iela tiks notīrīta. Tapat arī sods netiek piemērots, ja pašvaldības policija konstatē, ka iepriekš tas sniegs bijis notīrīts, taču, snigšanai turpinoties, veidojas pavisam svaiga sniega kārtā. Par svaigi sasnigušo sniegu neviens nesoda. Tipiski ir gadījumi, kad cilvēkiem tiek piemēroti sodi par to, ka ilgāku laiku ietve nav tīrīta, uz tās ir bieza sniega kārtā, kuras vidū ir neliela taciņa, kuru cilvēki ir izstaigājuši paši," – pastāstīja pašvaldības policijas darbinieks Toms Sadovskis.

Par negadījumiem netīrītu ietvju dēļ nekavējoties jāziņo konkrētai pilsētas rajona izpilddirekcijas administratīvajai inspekcijai vai pašvaldības policijai. Šo institūciju sastādīti protokoli var kalpot par pamatu iespējamai kompensācijas piedziņai tiesiskā ceļā. Juridiskas konsultācijas var saņemt Rīgas domes Apmeklētāju pieņemšanas centrā, iepriekš piesakoties par bezmaksas informatīvo tālruni **80000800**. **K**

www.riga.lv

KAM JĀZIŅO PAR DEKLARĒTĀS DZĪVESVIETAS MAIŅU?

"Pirms laika es biju deklarējusi savu dzīvesvietu Bruņinieku ielā, bet dzīvē viss mainās, tagad dzīvoju citur un jauno adresi arī esmu deklarējusi. Tomēr joprojām medicīnas iestādes, apdrošinātāji, banka un citas iestādes turpina mani meklēt vecajā adresē. Vai tiešām uzskaitītājam iestādēm nav piekļuves valsts datu bāzei, ja man tagad pašai jāapskraida visas vietas, lai paziņotu par adreses maiņu?"

Kāpēc tad vispār ir nepieciešama šī adresu deklarēšanas sistēma?"
Linda

Uz jautājumu atbild Ingrida Mutjanko, Rīgas domes Mājokļa un vides departamenta Apsaimniekošanas pārvaldes priekšiece.

– Dzīvesvietas deklarēšanas likums noteic, ka ikviens Latvijas iedzīvotāja pienākums ir deklarēt savu dzīvesvietu un paziņot par dzīves vietas adreses maiņu. Valsts iestādes cilvēku meklē tikai adresē, kuru viņš ir deklarējis. Oficiālus dokumentus nogādāt citā adresē var tikai tādā gadījumā, ja saņēmējs iepriekš ir uzrādījis objektīvus iemeslus.

– Kāpēc mūsu lasītāja joprojām vēstis no poliklīnikas vai bankas turpina saņemt vecajā adresē?

– Tas notiek tādēļ, ka tiesības lietot ledzīvotāju reģistru ir tikai valsts un pašvaldības iestādēm, tiesām, prokuratūrai un tiem komersantiem, kuri pilda valsts pārvaldes deleģētas funkcijas. Taču bankas, poliklīnikas, Latvenergo un citas komercstruktūras nekādi nevar uzzināt par personas dzīves vietas maiņu, ja viņiem tas netiek paziņots. Šī iemesla dēļ nevalstiskajām struktūrām par adreses maiņu cilvēkam nākas ziņot pašam. **K**

LAI GAISMA MĀJĀS NENODZIEST!

Vairumā tipveida daudzdzīvokļu māju elektroapgādes sistēmas ir steidzami jārenovē. Kā vislabāk organizēt rekonstrukcijas darbus?

Ilona MILLERE

Decembra sākumā Salaspilī izcēlās neparasts ugunsgrēks. Kādā daudzdzīvokļu mājā vienlaicīgi aizdegās gandrīz visas elektroierīces. Iedzīvotāju zaudējumi ir skaitāmi tūkstošos eiro – nāksies pirkt jaunus gludekļus, elektriskās tējkannas, televizorus, mūzikas centrus u.c. ierīces.

Speciālisti uzskata, ka aizdegšanās cēlonis ir mājā esošās elektroapgādes sistēmas, konkrēti – vadu, neapmierinošais stāvoklis. Izrādās šobrīd gandrīz neviena māja Latvijā no šādas nelaimes nav pasargāta, jo elektroapgādes maģistrālie tīkli visur ir neglābjami novecojuši un steidzami jānomaina.

Elektroapgādes sistēmas ir novecojušas

Ministru kabineta noteikumos Nr. 907 Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām pielikumā par ēkas konstruktīvo elementu un inženierietišu vidējo kalpošanas laiku noteikts, ka elektroapgādes ievada ierīču un maģistrālo tīklu vidējais kalpošanas laiks ir līdz 40 gadiem, bet koplietošanas telpu dežurapgaismojuma elektroapgādes tīkls ir nokalpojis pēc 30 gadiem.

Latvijā praktiski visās daudzdzīvokļu mājās ir nepieciešams mainīt kā elektroievadierīces, tā vadus, bet nav daudz apsaimniekotāju, kuri šo jautājumu nopietni risina.

– Nesen pēc dzīvokļu īpašnieku kooperatīva Jubilejas pasūtījuma mēs veicām pilnu elektroapgādes ievades ierīču – sadales skapju rekonstrukciju vairākās DzīKS apsaimniekotajās daudzdzīvokļu mājās, – stāsta sertificēts elektroietišu speciālists Vadims

Stojans. – Situācija ir ļoti vienkārša: mūsu valsts dzīvojamā fonda uzcelšanas laiks ir no 1960 līdz aptuveni 1980 gadam. Nav daudz jārēķina – vidējais dzīvojamās mājas vecums ir 40 gadi un tas jau nedaudz pārsniedz jebkuras elektroinstalācijas darba mūžu. Daudzi atceras padomju laika celtniecības normatīvus – GOST-us, kas bija ļoti stingri, bet arī tie noteica, ka daudzdzīvokļu māju elektroinstalācijas elementi drīkst kalpot 30 gadus, pie nosacījuma, ka tiek pienācīgi apkopti. Tagadējie normatīvi vispār aizliedz ekspluatēt vecā parauga elektroinstalācijas vai vadus. Tas nozīmē, ka jebkurā gadījumā mūsu māju elektroaprīkojums ir jāmaina. Mūs nedaudz vēl "glābj" tas, ka senākās elektroinstalācijas tika ražotas ar lielu pretestības rezervi, bet pie pašreizējām jaudām arī šī rezerve vairs daudz neglābj.

Remonts no uzkrājumiem

– **Lūdzu izskaidrojiet, kas ir elektroinstalācijas un kur mājā tās atrodas?**

– Vispirms tās ir ievadierīces – viens vai divi sadales skapji, kuros ir uzstādīti koplietošanas skaitītāji un elektrokabeļi, kuri neaizvada elektrību uz dzīvokļiem, bet gan koplietošanas telpām. Šo iekārtu nevainojama darbība nodrošina lieta kustību mājā, dežurapgaismojumu pie ieejas durvīm un kāpņu telpās, nepārtrauktu siltummezgla darbu. Tāpat no kopējās mājas elektrosistēmas ir atkarīgs, vai dzīvokļos būs elektrība.

– **Kurš ir atbildīgs par šo komunikāciju nevainojamu darbu?**

– Konkrētās mājas dzīvokļu īpašnieki, tādēļ, piemēram, vadu nomaiņas vai citu remontdarbu apmaksā tiks veikta no mājas uzkrājumiem remontdarbiem.

Vienlaicīgi pārbaudīs arī vadus

– **Kādēļ pagājušā gadsimta 70-os gados instalēts aprīkojums ir ekspluatācijā nedrošs?**

– Kā piemēru apskatīsim elektrosadales skapi, kāds ir visās daudzdzīvokļu mājās un parasti atrodas pagrabā. DzīKS Jubilejas šie skapji tika uzturēti kārtībā, tomēr to saturu nācās pilnībā nomainīt.

Taču ir apsaimniekošanas uzņēmumi, kur par elektrosadales skapiem neviens nerūpējas – ierodoties tādā mājā speciālistu sagaida tarakāni un kaķi-bezpajumtnieki. Skapī ielīdīs kaķis ar savu ķermeni var aizķert tur esošās iekārtas. Pats viņš momentā sadegs, bet visa māja paliks bez elektrības. Cik zināms, mūsdienu sabiedrība bez elektrības spēj dzīvot 5–6 stundas, bet pēc tam sākas dažādas problēmas.

Nepieciešams remonts? Noslēdziet līgumu līdz Jaunajam gadam un saņemiet atlaidi 15%

– **Ko jūs darāt, lai šis mājas galvenais elektroapgādes elements strādātu nevainojami?**

– Problēma ir tā, ka remontēt vairs nav iespējams, jo trūkst rezerves daļu, turklāt jāievēro ES prasības, piemēram tas, ka darbā drīkst izmantot tikai izolētas ierīces. Tādēļ mēs klientiem piedāvājam iekārtu pilnīgu rekonstrukciju, kas atbilstu visiem spēkā esošajiem normatīviem. Vienlaicīgi veicam arī maģistrālo vadu pretestības pārbaudes. Šāda pārbaude katrā mājā jāveic vismaz vienu reizi piecos gados. Pēc tam speciālists pārvaldniekam izsniedz aktu par to, ka vadi mājā atbilst prasībām un tos var droši ekspluatēt.

– **Vai tas nozīmē, ka vadus var vēl piecus gadus nemainīt un no avārijas nebaidīties?**

– Apgalvot to nedrīkst, jo pārbaudē nevar paredzēt absolūti visus riskus. Man ir nācies redzēt māju, kurai lietussūdens aizvades sistēma netika galā ar ūdens daudzumu, kurš plūda no jumta un pārteces rezultātā ūdens lija tieši uz elektrošahtas. Tādā situācijā mājai laimēsies, ja notiks īsi elektropadeves traucējumi, bet situācija var beigties līdzīgi kā Salaspilī – ar ugunsgrēku.

Nodzīvot līdz avārijai – tas ir pārāk dārgi

– **Kādas garantijas dzīvokļu īpašnieki iegūst pēc galvenā elektrosadales skapja rekonstrukcijas?**

– Galvenais ir droša ekspluatācija. Jaunas elektroinstalācijas ir pilnībā izolētas un kalpos daudzus gadus.

– **Bet vai vecās iekārtas arī vēl nevar kalpot?**

– Var un arī kalpos. Taču visu laiku saglabāsies avārijas risks.

– **Daudzi varbūt arī tā teiks: nu, kad notiks avārija, tad arī domāsim par remontu.**

– Jā, bet tad uzreiz iztēlosimies ziemu, kad apstājas cirkulācijas sūknis, radiatori atdziest, arī karstā ūdens un gaismas nav. Nepatīkami?

– **Ļoti nepatīkami!**

– Un bez sadzīvīskām problēmām visnepatīkamākās būs finansiālās –

elektrību pieslēdzam jau trijos pēcpusdienā.

– **Vai ziemā var veikt šādus remontdarbus?**

– Elektrīķim ir vienalga, kad veikt savu darbu, jo piecu līdz sešu elektrības atslēguma stundu laikā māja kritiski atdzīst nespēj. Ziema gan atšķiras ar to, ka cilvēki daudz intensīvāk izmanto elektroierīces un sistēmas strādā ar lielu slodzi. Tas rada papildu nosacījumus pārslodzes radītām avārijām.

Garantija uz desmitgadēm

– **Vai mājās ir pienācis laiks mainīt arī maģistrālos vadus?**

– Vadu stāvoklis ir kritisks, tos nāksies mainīt vistuvākajā laikā. Protams, katrā daudzstāvu mājā ir atšķirīga situācija. Lai veiktu pilnīgu mājas vadu stāvokļa apsekošanu un veiktu apkopi, elektrīķim ir nepieciešamas divas nedēļas. Šajā laikā iespējams pārinstalēt visus vadus uz tādiem, kuri pēc tam kalpos 25–30 gadus. Jāatzīst, ka tas nav lēti, bet ir situācijas, kur bez tā tālāk dzīvot nedrīkst. Sevišķi tas attiecas uz koka mājām.

– **Kādā stāvoklī atrodas elektroskapji kāpņu telpās?**

– Pēc pārvaldnieka lūguma mēs varam tos savest pilnīgā kārtībā – salikt jaunus automātiskos drošinātājus un visu citu nepieciešamo. Kopumā no elektroapgādes viedokļa mēs varam veikt pilnīgi visus darbus, tam mums ir atbilstošie sertifikāti un pielaides.

– **Kādus vēl papildu darbus māja varētu pasūtīt jūsu uzņēmumā?**

– Mēs nodarbojamies arī ar ugunsdzēsības signalizācijas sistēmu uzstādīšanu. Pēdējā laikā likumu prasības Latvijā kļuvušas stingrākas, tādēļ ugunsdrošības sistēmas ir nepieciešamas arvien lielākā skaitā māju.

Bez tam mēs veicam māju piekļuves sistēmu (domofonu), apsardzes signalizācijas un videonovērošanas sistēmu izstrādi, montāžu un pēcalkalpošanu. **K**

Mājā pienācis laiks mainīt elektrosistēmu vai vadus?

Jautājiet SIA ALVESTO! Uz dzīvokļu īpašnieku biedrību un māju pārstāvju jautājumiem atbildēs Vadims Stojans:

E-pasts: vadims@alvesto.eu

Tālrunis: +371 26466889

Apsekošana, izmaksu tāmes sagatavošana, remonts!

Uz jautājumiem atbild **Ingrīda Mutjanko**, Rīgas domes Mājokļa un vides departamenta Apsaimniekošanas pārvaldes priekšiece
Rakstiet uz e-pasta adresi **redakcija@kopaa.lv!**

KAS VAR PIERĀDĪT, KA BALKONS IR BĪSTAMS?

"Es nesen iegādājos dzīvokli Salaspils ielā 18/4, Rīgā un gandrīz momentā izsaucu apsaimniekotāju – Rīgas namu pārvaldnieks – komisiju balkona apsekošanai. Mans jauniegūtais dzīvoklis atrodas piektajā stāvā, bet balkona metāla konstrukcijas ir bojātas, betona gabali krīt nost. 6. oktobrī apsaimniekotāja pārstāvis, kurš veica apsekošanu, mani brīdināja, ka ir nepieciešami metināšanas darbi, par ko viņš informēsot savu priekšniecību. Taču ko jūs domājat? 7. oktobrī es no apsaimniekotāja saņēmu rakstveida atbildi, kurā bija sacīts, ka balkona konstrukcijas ir apmierinošā stāvoklī. Ko man tagad darīt un kur meklēt palīdzību?"

Tāpat šajā mājā, pēc santehniķa sacītā, ir bojāta karstā ūdens cirkulācijas sistēma, kādēļ no krāna tek "vasaras" ūdenītiņš. Man ir četrgadīga meitiņa, kuru es nevaru mazgāt tādas temperatūras ūdenī, jo viņa katru gadu slimo ar bronhītu un plaušu karsoni." Oksana

– Saskaņā ar Dzīvokļu īpašumu likumu, visas mājas ārējās norobežojošās konstrukcijas: galerijas, terases, lodžijas un balkoni ir jāsavēd kārtībā par mājas kopējo uzkrājumu remontiem līdzekļiem, turklāt apsaimniekotājam par šo darbu finansēšanas kārtību ir jāvienojas ar dzīvokļu īpašniekiem.

– Kamēr apsaimniekotājs runās un vienosies ar iedzīvotājiem, balkons var arī nogāzties...

– Ja situācija kļūst tik draudīga, ka betona atlūzas jau atdalās, tad apsaimniekotājam ir nekavējoties jāveic ārkārtas avārijas novēršanas remonts. Pēc darbu pabeigšanas, saskaņā ar

Dzīvojamā māju pārvaldīšanas likumu, viņam jāizstāda rēķins dzīvokļu īpašniekiem. Kā redzams, dzīvokļu īpašniekiem daudz izdevīgāk ir laicīgi sākt krāt līdzekļus balkonu renovācijai.

– Ko darīt gadījumā, kas aprakstīts vēstulē – īpašnieks uzskata, ka balkons ir avārijas stāvoklī, bet pārvaldnieks atbild – viss ir normas robežās?

– Strīdu atrisināt var tikai sertificēts būveksperts, kurš pēc dzīvokļa īpašnieka uzaicinājuma veic apsekojumu un izsniedz eksperta slēdzienu. Ar šādu neatkarīgu eksperta slēdzienu apsaimniekotājam ir jārēķinās.

– Ko jūs varat atbildēt lasītājam par neapmierinošas kvalitātes karstā ūdens cirkulāciju mājā? Sieviete taču nesahēmu pakalpojumu!

– Viņas teiktā liecina par tehnisku bojājumu sistēmā. Lai atjaunotu karstā ūdens cirkulāciju, apsaimniekotājam pašam vai pēc dzīvokļu īpašnieku pieprasījuma šie remontdarbi jāiekļauj nākamā perioda remontdarbos, bet iedzīvotāju pienākums ir šim nolūkam veidot līdzekļu uzkrājumu. Ja par sliktu karstā ūdens cirkulāciju sūdzas visi mājas iedzīvotāji, tad tas liecina par avārijas situāciju un prasa no apsaimniekotāja nekavējošu darbību. **K**

KĀDĒL ĪRĒNIEM JĀMAKSĀ VAIRĀK NEKĀ DZĪVOKĻU ĪPAŠNĪEM?

"Mēs dzīvojam Čiekurkalna 3. šķērslinijā, Rīgā un mūsu māja ir avārijas stāvoklī. Pēc dzīvokļu īpašnieku lēmuma tika uzsākta līdzekļu krāšana remontam. Kopumā mājā ir 30 dzīvokļi, no kuriem 7 ir neprivatizēti. Tad, lūk, kamēr privatizēto dzīvokļu īpašnieki maksā 2,50 eiro par vienu dzīvokļa kvadrātmetru, tad mums, pašvaldības dzīvokļu īrniekiem, spiež maksāt 5 eiro par kvadrātmetru mēnesī. Turklāt mēs nevaram atteikties no maksāšanas, jo esam dzīvokļu rindā un baidāmies, ka Mājokļu un vides departaments mums atteiks dzīvošanai piemērota dzīvokļa ierādīšanu, ja redzēs, ka esam parādnieki par iepriekšējo dzīvokli. Kā risināt problēmu?" Inese

– Problēma tik tiešām pastāv. Saskaņā ar Dzīvokļu īpašumu likumu, dzīvokļu īpašnieki jebkurā brīdī ir tiesīgi izlemt par uzkrājumu remontiem maksas palielināšanu, un šis lēmums būs saistošs ne tikai īpašniekiem, bet arī nomniekiem. Tajā pašā laikā nomniekiem nomas maksas paaugstināšana nenotiek operatīvi. Pēc likumā Par dzīvojamu telpu īri noteiktā, iznomātāja pienākums ir brīdināt nomnieku par maksas paaugstināšanu sešus mēnešus iepriekš. Lūk tādēļ izveidojas situācija, ka īpašnieki jau maksā 2,50 eiro uzkrājumu fondā, kamēr nomnieki to sāk pēc pusgada, tādēļ atlikušajos sešos gada mēnešos ir spiesti maksāt pa 5 eiro, lai gada griezumā uzkrājuma fondā iemaksātā nauda būtu vienāda.

– Iznāk, ka likums, kuram nomnieki būtu jāpasargā no negaidītām nomas maksas izmaiņām, šoreiz "pagriežas" pret viņiem. Iedzīvotāji nespēj maksāt 5 eiro par vienu kvadrātmetru, tādēļ ir spiesti kļūt par parādniekiem...

– Mēs pa šo jautājumu esam runājuši ar pašvaldības apsaimniekotāju un piedāvājam nomniekiem sekojošu risinājumu: rūpīgi izpētiet Mājas apsaimniekošanas un plānoto remontdarbu tāmi 2017. gadam. Tāmes jau kopš 2016. gada

oktobra vidus ir saņemamas Rīgas namu pārvaldnieks klientu apkalpošanas centros. Ja ieraugāt, ka no 1. janvāra apsaimniekošanas maksa paaugstinās, tad rakstiet apsaimniekotājam sekojošu iesniegumu: "Lūdzu piemērot man paaugstināto nomas maksu sākot ar 2017. gada 1. janvāri, bet nevis ar 1. jūliju, kā to paredz likums". Rezultātā nomnieki jau no 1. janvāra varēs maksāt tādu pašu summu kā dzīvokļu īpašnieki, bet no 1. jūlija nesahēmu rēķinus ar dubultu maksu.

– Rīgā daudz neprivatizēto dzīvokļu atrodas vecajās mājās, kuras steidzami prasa remontu. Ja dzīvokļu īpašnieki nolemj veidot lielu uzkrājumu remontiem, summa paliek nesamaksājama nomniekiem. Ko šiem cilvēkiem darīt?

– To pašvaldības dzīvokļu īrnieki, kuri dzīvo mājās, kuras pašvaldība atzinusi par dzīvošanai nepiemērotām, pēc palīdzības var vērsties Mājokļu un vides departamentā. Viņiem tiks ierādīta pagaidu dzīvojamā platība līdz laikam, kad pienāks viņu kārta dzīvokļu rindā. Līdz ar to viņiem tiks izbeigts iepriekšējā dzīvokļa nomas līgums, bet pārmaiņu rezultātā cilvēki nezaudēs savu vietu dzīvokļu rindā un būs tikuši vajā no neiespējami liela maksājuma remontdarbu fondā. **K**

KURŠ ATBILD PAR KANALIZĀCIJAS AKU PAGALMĀ?

"Mūsu mājas pagalmā regulāri apkārt kanalizācijas akai ielūzt asfalts, jo ūdens izskalo grunti. Gribētu uzzināt, kura organizācija ir atbildīga par remontdarbu veikšanu vai varbūt pat kanalizācijas akas nomainītu? Par kādiem līdzekļiem šādi darbi tiek izpildīti?" Gaļina

– Ja kanalizācijas aka ir izvietota pie mājas līdz robežai, aiz kuras atbildība sākas uzņēmumam Rīgas ūdens, tad par akas ekspluatāciju un remontu ir atbildīgi mājas iedzīvotāji vai to pilnvarotais pārstāvis – apsaimniekotājs. Kā redzat, iedzīvotājiem vispirms nepieciešams pārbaudīt zemes plānu

un komunikāciju piederības robežas. To iespējams noskaidrot apsaimniekošanas uzņēmumā vai arī Rīgas ūdens klientu apkalpošanas centrā. Ja aka atrodas kalpojuma piegādātāja apkalpes zonā, tad pats par sevi saprotams, par tās ekspluatāciju un stāvokli atbild uzņēmums Rīgas ūdens. **K**

KAIMIŅI KĀPNŪ TELPĀ GLABĀ SAVAS GRABAŽAS!

"Kā man rīkoties, ja augšējā stāva kaimiņi kāpņu telpu ir aizkrāvuši ar savām mēbelēm un citiem hlamiem, un visam piedevām – kāpņu telpas durvis arī aizslēdz, kaut arī es tam kategoriski iebilstu? Cik man ir zināms, kāpņu telpu nav atļauts izmantot personīgām vajadzībām, kur nu vēl turēt to aizslēgtu, jo tas ir pretrunā ugunsdrošības noteikumiem."

Autore – anonīma

– Kāpņu telpa ir visu mājas iedzīvotāju koplietošanas telpa. Tas uzliek par pienākumu visiem mājas īpašniekiem pret koplietošanas telpu izturēties saudzīgi un ievērot tur sanitārās un ugunsdrošības prasības. Kopumā tas nozīmē – ievērot citu iedzīvotāju tiesības. Bez tam dzīvokļu īpašnieki ir atbildīgi, lai to ievērotu arī personas, kas dzīvo viņu dzīvojamā platībā – ģimenes locekļi vai nomnieki.

Dzīvokļa īpašnieks ir atbildīgs par jebkuru kaitējumu, ko tas nodarījis kaimiņam. Ja iedzīvotājiem ir zināms

kāpņu telpā sakrauto grabažu īpašnieks, viņiem ir jāvērstas pašvaldības policijā. Kas attiecas uz durvju aizslēgšanu, tad tas ir tiešs ugunsdrošības normu pārkāpums, jo var liegt iedzīvotājiem evakuācijas ceļu ārkārtas situācijas gadījumā. Par šādu pārkāpumu vislabāk ar sūdzību uzreiz vērsties Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā. VUGD inspektors nenodarbosies ar pārkāpēja brīdināšanu un pāraudziņošanu pārrunu organizēšanu, bet uzreiz sastādīs aktu un normu pārkāpējam uzliks sodu. **K**

KAS JAUNS RĪGAS ZIEMEĻOS?

Ziemeļu izpilddirekcijas iecerēs ietilpst pagalmu remontu, soliņu uzstādīšana, jauna promenāde Juglā un Zilais karogs Vecāķu pludmalē

Sergejs Hrištoļubovs izsaka vēlmi promenādi pagarināt arī otrā Brīvības ielas pusē

O. BLUĶIS

Atgādināsim, ka Rīgas lielā saimniecība ir sadalīta starp trim izpilddirekcijām. Lielākā galvaspilsētas teritorija atrodas Ziemeļu izpilddirekcijas pārraudzībā, kurā ietilpst šādas apkaimes: Bergi, Brasa, Brekši, Bukulti, Dreilīni, Jugla, Mežciems, Purvciems Teika, Čiekurkalns, Jaunciems, Kundziņsala, Mangaļsala, Mežaparks, Mīlgrāvis, Pētersala-Andrejsala, Sarkandaugava, Trīsciems, Vecāķi, Vecdaugava un Vecmīlgrāvis. Kopumā pilsētas ziemeļu daļā dzīvo ap 210 tūkstoši rīdzinieku. Par to, kas šo cilvēku labsajūtai ir jau izdarīts, un kas ir tuvākajā plānā, stāsta direkcijas izpilddirektors Sergejs Hrištoļubovs.

Promenāde taps arvien pievilcīgāka

Viens no pilsētas ziemeļu daļas pēdējā laika izaicinājumiem ir jaunās Juglas promenādes labiekārtošana.

– Promenāde atrodas iepretim Vidzemes alejai, – stāsta Sergejs Hrištoļubovs, – lielos darbus Juglas kanāla krastā mēs uzsākām jau 2014. gadā. Tika rekonstruēta apgaismes sistēma – uzstādīti desmitiem jaunu laternas stabu, ieklāti celiņi un atjaunotas stādījumu zonas.

Šinī rajonā dzīvojošajiem senioriem tika iekārtoti treniņi, bet bērniem – spēļu laukums.

2017. gadā promenādes labiekārtošana turpināsies. Gar Auduma ielu tiks nobruģēts serpentinš, pa kuru uz parku varēs ērti nobraukt ar bērnu ratiņiem, turpat, jau aprīļa mēnesī, tiks izbūvētas pikniku vietas un iekārtota pludmales zona.

Runājot par nākotni, Sergejs Hrištoļubovs izsaka vēlmi promenādi pagarināt arī otrā Brīvības ielas pusē, lai tā sasniegtu gleznaino Strazdumuižas parku.

Nauda pagalmu labiekārtošanai ir!

Kopš 2009.gada Rīgā darbojas iekškvartālu remontu programma, kuras rezultātā izdangātie pagalmi tiek noasfaltēti, vai izliekti ar bruģi.

– Šajā gadā šajos darbos tika iztērēti 1.300.000 eiro. Tikpat lielu naudas apjomu pagalmu remontiem Ziemeļu izpilddirekcija saņēma 2015. gadā un cer saņemt ar nākamgad, – atklāj S. Hrištoļubovs.

Pateicoties pašvaldības finansējumam ir izdevies saremontēt aptuveni 60% problemātiskos Purvci-

ma pagalmus, apjomīgi darbi izpildīti arī Vecmīlgrāvī un Teikā.

– Mūsu senākajā rajonā – Juglā esam izremontējuši daudz pagalmu Brīvības ielas kreisajā pusē (kustības virzienā uz centru). Taču šis sporta maģistrāles labajā pusē darbi vēl jāturpina.

– **Kā jārikojas iedzīvotājiem, kuri vēlas panākt sava pagalma remontu?**

– Viņiem vispirms ir jāraksta iesniegums izpilddirekcijai, – skaidro izpilddirektors. – Atbilde šādam iesniegumam būs mūsu speciālistu ierašanās uz pagalmu apsekošanu, tālāk sekos lēmuma pieņemšana. Iedzīvotāji bieži vien domā, ka zem šāda iesnieguma ir svarīgi savākt pēc iespējas vairāk iedzīvotāju parakstus. Teikšu taisnību, – parakstu skaitam nav nekādas nozīmes. Pat, ja izpilddirekcijā vērsīsies tikai mājas vecākais, vienalga speciālisti pagalmu apsekošanu veiks.

– **Kurus pagalmus jūs asfaltējat vispirms?**

– Tie ir pagalmi, kurus lieto vairāku māju iedzīvotāji, jo labumu no labiekārtošanas programmas ir jāgūst pēc iespējas lielākam pilsētnieku skaitam.

– **Kā programmā var piedalīties dzīvokļu īpašnieku kooperatīvi?**

– Dzīvokļu īpašnieku kooperatīviem un biedrībām ir jāpiedalās ar līdzfinansējumu 50% apmērā no darbu kopējām izmaksām. Gadījumā, ja kooperatīvā vai biedrībā ietilpstošie dzīvokļu īpašnieki piekrit ceļu pārveidot par servitūtu (ar tiesībām to lietot visiem – redakcijas piezīme), tad Rīgas dome darbus apmaksā pilnībā.

– **Jūs remontdarbiem iztērējat 1,3 miljonus eiro gadā, cik pagalmu iespējams atjaunot par šādu naudu?**

– Aptuveni 40, tikai nedrīkst aizmirst, ka šādu – lielu iekškvartālu pagalmu lieto daudzu māju iedzīvotāji.

Kā uzstādīt soliņus?

– 2015. gadā jūsu vadītajā izpilddirekcijā dažādos mikrorajonos tika uzstādīti 80 soliņi, bet 2016. gadā ievērojami mazāk – tikai 13. Kāpēc tā?

– 2015. gadā Rīgā bija speciāla programma, jācer, ka nākotnē tā atkal tiks turpināta. Tomēr ļaujiet atgādināt, tāds vienkāršs jautājums kā soliņu uzstādīšana pie daudzdzīvokļu mājas, reizēm izraisa lielus strīdus. Daļa iedzīvotāju balso par, jo vēlas, lai uz soliņa varētu atpūsties vecie ļaudis, bet daļa ir kategoriski pret, jo baidās, ka soliņi provocēs dzērājus uz tiem iekārtoties, lai „stiprinātos”. Tādēļ darbus mēs veicam tikai pēc tam, kad iedzīvotāji nonākuši pie vienota viedokļa.

– **Vai jums ir kāds ieteikums, kā iedzīvotājiem nonākt pie kopīga viedokļa?**

– Tikai ar nobalsošanu. Tad direkcija ņems vērā vairākuma viedokli. Piemēram, nesen iedzīvotāji lūdza uzstādīt soliņus Purvciemā, Mazā Deglava ielā, kuru rajonā uzskata par savu mazo promenādi. Iela tika izremontēta, soliņi uzstādīti un visi, kā šķiet, ir ļoti apmierināti. Nākotnē iedzīvotāji varēs iesniegumus par soliņu uzstādīšanu iesniegt gan izpilddirekcijas klientu apkalpošanas centrā Rūpniecības ielā 21, gan savā apsaimniekošanas uzņēmumā *Rīgas namu pārvaldnieks* filiālē.

Nojaukt vai uzbūvēt līdz galam?

– **Ziemeļu direkcijā ir ļoti daudz vecas apbūves. Daudzas koka mājiņas ir pamestas un stāv tukšas. Kā cīnāties ar vidi degradējošo apbūvi?**

– Pamestus un pussabrukušus īpašumus Rīgā dala vairākās kategorijās. A kategorijai atbilstošas būves statusu (A kategorijas grausts) piešķir īpašumam, kurš ir pilnīgi vai daļēji sagruvis un apdraud cilvēku drošību. Šādās ēkās dzīvot nedrīkst un tās ir paredzētas nojaukšanai. Mūsu izpilddirekcijā ir 76 šādas ēkas. Ja to īpašnieki nenāks pie prāta un situāciju nelabos, grausti tiks nojaukti.

B kategorijas būve (B kategorijas grausts) ir cilvēku drošību apdraudoša būve potenciāli bīstamā tehniskajā stāvoklī.

Diemžēl A kategorijas grausti atbilst ne tikai vecas mājas, kurām ir konstatēta nesošo konstrukciju nokrišana vai sabrukšana, vai arī būves stāvu, sienu, jumta vai citu konstrukciju daļēja neesamība.

Bīstamas paliek arī padomju gados uzsāktās, bet nepabeigtās būves. Ziemeļu priekšpilsētas Vidzemes rajonā tādas ir divas: nepabeigtā slimnīcas ēka Vecmīlgrāvī un būvēt iesāktais dzemdību nams Mežciemā. Šobrīd darām visu, lai šajās teritorijās nejauši neieklūtu bērni, vai nenonāktu citas nepiederības personas.

– **Vai nenobeigtās būves arī tiks nojauktas?**

– Šos jautājumus risina Rīgas domes Vidi degradējošo būvju komisija. Nojaukšana ir ekstrēms risinājums, tādēļ vispirms mēs cenšamies vienoties

ar īpašnieku, lai būve tiktu pabeigta vai remontēta. Taču pārlieku ilgi gaidīt uz risinājumu mums nav tiesību. Ceru, ka 2017. gadā mēs savas direkcijas teritorijā nojauksim 20 pussabrukušus graustus.

– **Vai varam secināt, ka divu-trīs gadu laikā pilsētvidi un vidi degradējošo būvju problēma būs atrisināta?**

– Diemžēl ne tik ātri. Man jāatgādina, ka katru gadu minētajā degradējošo objektu sarakstā parādās 10 līdz 20 jaunas adreses.

Bērnu smieklī netraucē

– **Beidzamo trīs gadu laikā Ziemeļu izpilddirekcija par pašvaldības naudu ir iekārtojusi astoņus jaunus bērnu rotaļlaukumus. Kas jādara iedzīvotājiem, lai rotaļlaukumu ierīkotu arī pie viņu mājas?**

– Mēs labprāt bērnu laukumus iekārtojam vietās, kur ir kāds, kas tos var pieskatīt. Piemēram, sporta un spēļu zona Deglava ielā tika ierīkota tādēļ, ka blakus atrodas skola, kura par to varēs atbildēt. Tāds pats princips darbojas, kad iekārtojam laukumu Mangaļsalā blakus kafējnīcai. Bet otru laukumu Mangaļsalā pie mola iekārtojam mēs atteicāmies, kaut arī vasarās tur ir ļoti daudz atpūtnieku. Vieta tomēr ir nomaļa un ziemas laikā neviens pat nepamanīs, ka rotaļlaukums būs izdemolēts. Diemžēl līdzīgi gadījumi jau ir bijuši, tādēļ arī kalpo par mācību.

Mēs esam gatavi izskatīt iedzīvotāju iesniegumus par jauniem spēļu laukumiem, tomēr nosacījums par vairākuma piekrišanu ir nepieciešams. Pēc pieredzes, – vēlamies izvairīties no situācijas, kad vienai iedzīvotāju daļai spēļu laukums ir vajadzīgs, bet otrai traucē troksnis – bērnu kļūgšana un smieklī. Vienā spēļu laukumā mums šādas situācijas dēļ nācās demontēt bērnu šūpoles.

– **Cik iedzīvotāju paraksti ir nepieciešami, lai kādā konkrētā vietā izveidotu bērnu spēļu laukumu?**

– Nepieciešams, lai par spēļu laukuma ierīkošanu nobalsotu visu konkrētā pagalma māju dzīvokļu īpašnieku vairākums (ne mazāk par 50% + 1 balss).

Pludmales kvalitāte zīme

– **Kādus vēl iedzīvotājiem svarīgus darbus Ziemeļu izpilddirekcija plāno 2017. gadā?**

– Ceram, ka 2017. gada sezonā Vecāķu pludmalei izdosies iegūt Zilo karogu. Tas nav parasts uzdevums, jo Rīgas līča straumes šinī pludmalē ieskalo daudz aļģu. Pagaidām Vecāķu pludmalei ir nacionālais sertifikāts, kurš apstiprina, ka peldēšanās tur ir absolūti droša. Tagad mēs vēlamies iegūt tādu pašu starptautiska līmeņa sertifikātu. Vecāķi jau četrus gadus pēc kārtas ir piedalījušies ūdens kvalitātes monitoringā. Noteikumi paredz, ka piektajā monitoringa gadā, ja visi iepriekšējie ir sekmīgi aizvadīti, ir tiesības lūgt Zilā karoga piešķiršanu.

– **Izdosies?**

– Ļoti gribētos! Jebkurā gadījumā uz atpūtas zonas sākumu mēs uzlabosim pludmales infrastruktūru, lai tā atbilstu visām atpūtnieku prasībām. **K**